

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
Кафедра екології та технологій захисту навколишнього середовища

О.В. Матухно, А.В. Павличенко

ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Методичні рекомендації до виконання практичних робіт
для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми
«Технології захисту навколишнього середовища»
зі спеціальності 183 Технології захисту навколишнього середовища

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Оцінка впливу на довкілля [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до виконання практичних робіт для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Технології захисту навколишнього середовища» зі спеціальності 183 Технології захисту навколишнього середовища / уклад.: О.В. Матухно, А.В. Павличенко ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2024. – 74 с.

Укладачі:

О.В. Матухно, канд. техн. наук, доц.

А.В. Павличенко, д-р техн. наук, проф.

Затверджено науково-методичною комісією спеціальності 183 Технології захисту навколишнього середовища (протокол № 5 від 03.12.2024 р.) за поданням кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища (протокол №7 від 03.12.2024 р.).

Подано варіанти практичних завдань з рекомендаціями до їх виконання, контрольні питання, список використаної та рекомендованої літератури. Орієнтовано на активізацію навчальної діяльності здобувачів ступеня бакалавра спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища» та закріплення практичних навичок у засвоєнні дисципліни «Оцінка впливу на довкілля».

Відповідальна за випуск – завідувачка кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища О.О. Борисовська, канд. техн. наук, доц.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації призначені для закріплення теоретичних знань, набутих студентами в лекційному курсі, а також формування практичних навичок виконання процедури оцінки впливу на довкілля.

Методичні рекомендації включають практичні роботи, текст яких викладено за типовою структурною схемою: тема, мета роботи, завдання, подання теоретичних положень за темою (за потреби), завдання для самостійного виконання, питання для самоконтролю, рекомендована література.

В результаті виконання практичних робіт студенти повинні набути практичні навички з:

- пошуку науково-обґрунтованих технічних, технологічних та організаційних заходів щодо запобігання забруднення довкілля;
- застосування знання з контролю та оцінювання стану забруднення і промислових викидів, з аналізу динаміки їх зміни в залежності від умов та технологій очищення компонентів довкілля;
- обґрунтування ступеню відповідності наявних або прогнозованих екологічних умов завданням захисту, збереження та відновлення навколишнього середовища.

ПРАКТИЧНА РОБОТА №1

РОЗВИТОК ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ В УКРАЇНІ. ПОРІВНЯННЯ ПРОЦЕДУР ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ (ОВД), ОЦІНКИ ВПЛИВІВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ (ОВНС) У СКЛАДІ БУДІВЕЛЬНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ (ЕЕ)

Мета практичної роботи полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти з процесом становлення системи оцінки впливу на довкілля в Україні. Формування у здобувачів вищої освіти розуміння відмінностей між процедурами оцінки впливу на довкілля, оцінки впливів на навколишнє середовище (у складі будівельної документації) та екологічної експертизи.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань**:

- ознайомлення з законодавством та нормативною документацією у сфері оцінки впливу на довкілля в Україні;
- аналізу відмінностей у процедурах оцінки впливу на довкілля, оцінки впливів на навколишнє середовище (у складі будівельної документації) та екологічної експертизи.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання**:

- опанування навичок оцінювання рівню негативного впливу природних та антропогенних факторів небезпеки на стан довкілля і людину, зокрема величини та масштаби такого впливу;
- опанування навичок оцінювання ландшафтного і біологічного різноманіття та аналізу наслідків впливу планованої діяльності (антропогенного впливу) на природні середовища;
- опанування навичок відслідковування нових проектів на сайті Єдиного реєстру з ОВД, надання пропозицій з рівня деталізації звіту з ОВД, надання письмових або усних коментарів до звіту з ОВД під час громадських слухань;
- опанування навичок обґрунтування заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля при провадженні планованої діяльності;
- опанування навичок вибору оптимальної стратегії господарювання та/або природокористування в залежності від рівнів техногенного навантаження на територію, врахування кумулятивних впливів;
- опанування навичок розробки природоохоронні заходів при провадженні планованої діяльності, в тому числі компенсаційних заходів.

Завдання на практичну роботу:

1. Ознайомитися з процедурою ОВД (ЗУ «Про ОВД»).
2. Ознайомитися з процедурою ОВНС (ДБН А.2.2-1:2021).
3. Ознайомитися з процедурою екологічної експертизи (ЗУ «Про екологічну експертизу»), яка передувала процедурі ОВД.
4. На основі аналізу нормативно-правової документації знайти та окреслити спільні і відмінні риси оцінки впливу на довкілля, оцінки впливу на

навколишнє середовище (у складі будівельної документації) та екологічної експертизи. Заповнити порівняльну таблицю (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 - Порівняльна таблиця відмінностей між процедурами оцінки впливу на довкілля (ОВД), оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) у складі будівельної документації, екологічної експертизи (ЕЕ)

№	Характеристика	ОВД	ОВНС	ЕЕ
1	Документ, що регулює діяльність			
2	Дата прийняття			
3	Чинність на поточний стан			
4	Визначення основного терміну			
5	Етап на якому проводиться процедура			
6	Об'єкти оцінки			
7	Суб'єкти оцінки			
8	Відповідальність за порушення процедури			
9	Наявність Єдиного реєстру			
10	Наявність післяпроектного моніторингу			
11	Залучення до процедури громадськості			
12	Кінцевий документ			

Приклад заповнення

№	Характеристика	ОВД	ОВНС	ЕЕ
1	Документ, що регулює діяльність	ЗУ «Про ОВД» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text	<i>ДБН А 2.2-1:2021</i> https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/DBN-A_2_2-1-2021.pdf	ЗУ «Про екологічну експертизу» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45/95-вр#Text
...				

Питання для самоконтролю

1. Як розвивалося в Україні законодавство у сфері оцінки впливу на довкілля? Назвіть процедури на кожному з етапів розвитку.
2. Коротко охарактеризуйте процедури на кожному з етапів розвитку. Визначте основні відмінності.
3. В чому полягають переваги сучасної процедури ОВД перед процедурами ОВНС та екологічної експертизи?

Рекомендована література

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 29, ст. 315). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
2. ДБН А.2.2-1:2021 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС)». К.: Мінрегіон України, 2022. – 26 с. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/DBN-A_2_2-1-2021.pdf
3. ЗУ «Про екологічну експертизу» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 8, ст. 54). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45/95-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Оцінка впливу на довкілля: впровадження природоохоронних практик та кліматичної політики ЄС. навч. посіб. – Суми: Сумський національний аграрний університет, 2021. – 152 с. URL: https://jm.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/posibnik_1623674876.pdf

ПРАКТИЧНА РОБОТА №2

ОЗНАЙОМЛЕННЯ ЗІ СКЛАДОМ І ЗМІСТОМ МАТЕРІАЛІВ ОЦІНКИ ВПЛИВІВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ (ОВНС) У СКЛАДІ БУДІВЕЛЬНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Мета практичної роботи полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти зі сферою застосування процедури ОВНС у складі будівельної документації паралельно або незалежно від процедури ОВД.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань**:

- ознайомлення з відмінностями та особливостями процедури ОВНС;
- опанування практичних навичок складання завдання на розроблення матеріалів ОВНС;
- опанування практичних навичок складання висновку про екологічні наслідки.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання**:

- опанування навичок оцінювання рівню негативного впливу природних та антропогенних факторів небезпеки на стан довкілля і людину, зокрема величини та масштаби такого впливу;

- опанування навичок оцінювання ландшафтного і біологічного різноманіття та аналізу наслідків впливу планованої діяльності (антропогенного впливу) на природні середовища.

Завдання на практичну роботу:

1. Ознайомитись з процедурою ОВНС відповідно до вимог ДБН А.2.2-1:2021 "Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС)".

2. Розглянути Додаток А «Завдання на розроблення матеріалів ОВНС» до ДБН А.2.2-1:2021.

3. Розглянути приклад звіту з ОВНС на платформі дистанційного навчання Moodle в курсі «Оцінка впливу на довкілля», або за посиланнями у переліку рекомендованої літератури.

3. Скласти «Завдання на розроблення матеріалів ОВНС» для одного з прикладів.

4. Скласти висновок про екологічні наслідки для одного з прикладів.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте підстави для проведення ОВНС.

2. Опишіть структуру розділу ОВНС.

Рекомендована література

1. ДБН А.2.2-1:2021 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС)». К.: Мінрегіон України, 2022. – 26 с. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/DBN-A_2_2-1-2021.pdf

2. Приклади Звітів з ОВНС. URL:

<https://e-construction.gov.ua/files/upload/7d4af675-b23d-4f84-b91e-9888bcc75984.pdf>

<https://www.eib.org/attachments/registers/86545621.pdf>

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 3 ОЦІНКА РИЗИКУ ВПЛИВУ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Мета практичної роботи полягає в набутті здобувачами вищої освіти навичок розрахунків канцерогенних та неканцерогенних ризиків впливу планованої діяльності на здоров'я населення.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань**:

- ознайомлення з теоретичною базою розрахунків ризиків здоров'ю населення;

- опанування методик розрахунків канцерогенних та неканцерогенних ризиків впливу планованої діяльності на здоров'я населення.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання**:

- опанування навичок визначення видів планованої діяльності, що підлягають оцінці впливу на довкілля, до прийняття рішення про впровадження планованої діяльності;
- знання вітчизняного законодавства з питань відповідальності за порушення екологічного законодавства та порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля

3.1 Теоретична частина

Ризик для здоров'я – імовірність розвитку негативних наслідків для здоров'я у окремих індивідів або групи осіб, які зазнали певного впливу хімічної речовини. Характеризується величиною, що лежить в інтервалі (0..1), де 0 означає відсутність ефекту, а 1 – обов'язковий його прояв.

Оцінка ризику впливу виробництва на здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря проводиться за розрахунками ризику розвитку неканцерогенних та канцерогенних ефектів згідно з Додатком Б ДБН А.2.2-1:2021.

Ризик розвитку неканцерогенних ефектів визначається шляхом розрахунків індексу небезпеки (НІ) за формулою (3.1), оцінка якого здійснюється відповідно до таблиці 3.1:

$$HI = \sum HQ_i \quad (3.1)$$

де HQ_i – коефіцієнт небезпеки для окремих речовин, які визначаються за формулою (3.2):

$$HQ_i = \frac{C_i}{R_f C_i} \quad (3.2)$$

де C_i – розрахункова середньорічна концентрація і-ї речовини, мг/м³;
 $R_f C_i$ – референтна (безпечна) концентрація і-ї речовини, мг/м³, прийнята відповідно до додатку до МР 2.2.12-142-2007;
 $HQ_i = 1$ – гранична величина прийняттого ризику.

Оцінка неканцерогенного ризику здійснюється відповідно до таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Критерії неканцерогенного ризику

Характеристика ризику	Коефіцієнт небезпеки (HQ)
Ризик шкідливих ефектів вкрай малий	< 1
Гранична величина прийняттого ризику	1
Імовірність розвитку шкідливих ефектів зростає пропорційно збільшенню HQ	> 1

Ризик розвитку індивідуальних канцерогенних ефектів (ICR_i) від речовин, яким властива канцерогенна дія (за переліком з Додатку до п. 4.3.2 МР 2.2.12-142-2007), розраховується за формулою (3.3):

$$ICR_i = C_i \cdot UR_i \quad (3.3)$$

де C_i – прийнята у формулі 3.2, мг/м³;

UR_i – одиничний канцерогенний ефект i -ої речовини, мг/м³, розраховують за формулою 3.4:

$$UR_i = \frac{SF_i \cdot 1}{70 \cdot 20} \quad (3.4)$$

де SF_i – фактор канцерогенної небезпеки, (мг/кг-добу)⁻¹;

70 - стандартної величини маси тіла людини, кг;

20 - добове споживання повітря, м³

Канцерогенний ризик за комбінованої дії декількох канцерогенних речовин, забруднюючих атмосферу (CR_a) визначається за формулою:

$$CR_a = \sum ICR_i \quad (3.5)$$

де ICR_i – канцерогенний ризик i -ої речовини.

Оцінка канцерогенних ризиків здійснюється відповідно до таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Класифікація рівнів канцерогенного ризику

Рівень ризику	Ризик протягом життя
Неприйнятний для професійних контингентів і населення	$>10^{-3}$
Прийнятний для професійних контингентів і неприйнятний для населення	$10^{-3} - 10^{-4}$
Умовно прийнятний	$10^{-4} - 10^{-6}$
Прийнятний	$<10^{-6}$

На основі отриманого значення ризику планованої діяльності для здоров'я людини приймається рішення про прийнятність такої діяльності.

3.2 Завдання на практичну роботу:

Виконати оцінку ризику розвитку неканцерогенних ефектів.

3.2.1 Вихідні дані до завдання

Таблиця 3.3 – Вихідні дані до завдання

Назва речовини	Розрахункова середньорічна концентрація і-ої речовини на межі житлової забудови, мг/м ³	Референтна (безпечна) концентрація і-ої речовини, мг/м ³	Коефіцієнт небезпеки для речовини	Характеристика ризику (вказати вид впливу)
Варіант 1				
Діоксид азоту	0,018	0,04		
Діоксид сірки	0,02	0,08		
Сажа	0,06	0,15		
Оксид вуглецю	0,4	5		
Вуглеводні насичені C ₁₂ -C ₁₉	0,4	1,0		
Завислі речовини	0,0525	0,1		
Індекс небезпеки (HI)				Сумуємо по видах впливу
Варіант 2				
Діоксид азоту	0,018	0,04		
Діоксид сірки	0,02	0,08		
Сажа	0,06	0,15		
Оксид вуглецю	0,4	5		
Вуглеводні насичені C ₁₂ -C ₁₉	0,4	1,0		
Завислі речовини	0,04549	0,1		
Індекс небезпеки (HI)				
Варіант 3				
Діоксид азоту	0,0180	0,04		
Діоксид сірки	0,0200	0,08		
Сажа	0,0600	0,15		
Оксид вуглецю	0,4000	5,0		
Вуглеводні насичені C ₁₂ -C ₁₉	0,4000	1,0		
Завислі речовини	0,05026	0,1		
Індекс небезпеки (HI)				
Варіант 4				
Діоксид азоту	0,0180	0,04		
Діоксид сірки	0,0200	0,08		

Назва речовини	Розрахункова середньорічна концентрація і-ої речовини на межі житлової забудови, мг/м ³	Референтна (безпечна) концентрація і-ої речовини, мг/м ³	Коефіцієнт небезпеки для речовини	Характеристика ризику (вказати вид впливу)
Варіант 1				
Сажа	0,0600	0,15		
Оксид вуглецю	0,4000	5,0		
Вуглеводні насичені C ₁₂ -C ₁₉	0,4000	1,0		
Завислі речовини	0,0418	0,1		
Індекс небезпеки (НІ)				

3.2.2 Приклад розрахунку

Ризик розвитку неканцерогенних ефектів під час впровадження планованої діяльності

Вихідні дані для розрахунку наведено у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Значення усереднених річних концентрацій забруднюючих речовин, що викидаються проєктованим об'єктом

Речовина	ГДК _{мр} , мг/м ³	С _{сд} , усереднена за рік, мг/м ³
Азоту двоокис	0,085	0,004449
Вуглецю окис	5	0,494435
Суспендовані частинки, недиференційовані за складом	0,5	0,020377
Кадмій	0,003	0,00012
Ртуть	0,003	0,000122
Свинець	0,001	4,17E-05
Діоксид сірки	0,5	0,023124
Дибенз(а,п)антрацен	0,00005	0,000002
Бенз(а)пирен	0,0001	0,000004
Водню хлорид (соляна кислота за молекулою HCl)	0,2	0,010148

Знаходимо значення ризику розвитку неканцерогенних ефектів за формулами 3.2 та 3.1 (таблиця 3.5).

Таблиця 3.5 – Результат розрахунку ризику розвитку неканцерогенних ефектів

Речовина	$R_f C_i$, мг/м ³	HQ _i	Характеристика ризику (згідно табл. Б1 ДБН А.2.2-1:2021)
Азоту двоокис	0,04	0,111223	Ризик шкідливих ефектів вкрай малий
Вуглецю окис	3	0,164812	Ризик шкідливих ефектів вкрай малий
Суспендовані частинки, недиференційовані за складом (PM _{2,5})	0,015	1,358447	Імовірність розвитку шкідливих ефектів зростає пропорційно збільшенню HQ
Кадмій	0,0002	0,600813	Ризик шкідливих ефектів вкрай малий
Ртуть	0,003	0,040654	Ризик шкідливих ефектів вкрай малий
Свинець	0,00015	0,277683	Ризик шкідливих ефектів вкрай малий
Діоксид сірки	0,08	0,289045	Ризик шкідливих ефектів вкрай малий
Дибенз(а,п)антрацен	-	-	-
Бенз(а)пирен	-	-	-
Водню хлорид (соляна кислота за молекулою HCl)	0,02	0,507420	Ризик шкідливих ефектів вкрай малий
Загальний неканцерогенний ризик $HI = \sum HQ_i$		3,350096	Імовірність розвитку шкідливих ефектів зростає пропорційно збільшенню HQ

Відповідно до проведених розрахунків, неканцерогенний ризик для здоров'я населення розглядається як вкрай малий (коефіцієнт небезпеки $HQ \leq 1$) для окремих речовин. Загальний неканцерогенний ризик є таким, що імовірність розвитку шкідливих ефектів зростає пропорційно збільшенню HQ ($HQ > 1$).

Ризик розвитку індивідуальних канцерогенних ефектів (ICR_i) від речовин, яким властива канцерогенна дія, під час впровадження планованої діяльності

Ризик розвитку індивідуальних канцерогенних ефектів (ICR_i) прораховано для речовин, що присутні у викидах проєктованого підприємства та для яких встановлені фактори канцерогенного потенціалу (таблиця 3.6).

Таблиця 3.6 – Канцерогенні ризики під час впровадження планованих робіт по речовинам

Речовина	ГДКм.р.	Концентрація на межі житлової зони, мг/м ³	SF _i	UR _i	ICR _i	Рівень ризику
Кадмій	0,003	0,00012	6,3	1,8	2,2•10 ⁻⁴	середній – припустимий для виробничих умов (припустимий для професійних контингентів і неприйнятний для населення)
Свинець	0,001	0,00004	0,042	0,012	4,8•10 ⁻⁷	мінімальний (прийнятний)
Дибенз(а,п)-антрацен	0,00005	0,00002	3,1	0,885714	1,8•10 ⁻⁶	низький – припустимий ризик (умовно прийнятний)
Бенз(а)пирен	0,0001	0,000004	3,1	0,885714	3,5•10 ⁻⁶	
Канцерогенний ризик за комбінованої дії речовин, CRa					2,2•10 ⁻⁴	припустимий для професійних контингентів і неприйнятний для населення

Відповідно розрахунків можна зробити висновок, що рівень впливу шкідливих речовин канцерогенного ризику оцінюється як прийнятний для професійних контингентів і неприйнятний для населення.

Питання для самоконтролю

1. Надайте визначення поняття «ризик для здоров'я населення».
2. Для чого потрібні розрахунки ризиків для здоров'я під час процедур ОВД та ОВНС?
3. Чому дорівнює гранична величина прийнятного ризику?

Рекомендована література

1. ДБН А.2.2-1:2021 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС)». К.: Мінрегіон України, 2022. – 26 с. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/DBN-A_2_2-1-2021.pdf
2. МР 2.2.12-142-2007. Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря. Затв. Наказом МОЗ України від 13.04.07 №184, Київ, 2007. - 40 с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0184282-07/print>

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 4

ОЦІНКА СОЦІАЛЬНОГО РИЗИКУ ВПЛИВУ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета практичної роботи полягає в набутті здобувачами вищої освіти навичок розрахунку соціального ризику при впровадженні планованої діяльності.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань**:

- ознайомлення з теоретичною базою розрахунків соціального ризику;
- опанування методики розрахунку соціального ризику при впровадженні планованої діяльності.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання**:

- опанування навичок оцінювання поточної екологічної ситуації (базовий сценарій), аналізу та прогнозу складних явищ у природоохоронній діяльності;
- опанування навичок оцінювання ландшафтного і біологічного різноманіття та аналізу наслідків впливу планованої діяльності (антропогенного впливу) на природні середовища;
- опанування навичок формування запитів до компетентних органів для забезпечення виконання норм і вимог екологічного законодавства;
- опанування навичок обґрунтування заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля при провадженні планованої діяльності;
- опанування навичок вибору оптимальної стратегії господарювання та/або природокористування в залежності від рівнів техногенного навантаження на територію, врахування кумулятивних впливів;
- опанування навичок розробки природоохоронних заходів при провадженні планованої діяльності, в тому числі компенсаційних заходів.

4.1 Теоретична частина

Соціальний ризик планованої діяльності визначається як ризик для групи людей, на яку може вплинути впровадження об'єкта господарської діяльності, з урахуванням особливостей природно-техногенної системи.

Оціночне значення соціального ризику (R_s) визначається за формулою:

$$R_s = CR_a \cdot \frac{N}{T} \cdot V_u \cdot N_p \quad (4.1)$$

де R_s - соціальний ризик, осіб/рік;

CR_a - канцерогенний ризик комбінованої дії декількох канцерогенних речовин, що забруднюють атмосферу, який визначається згідно з формулою 3.5, або при відсутності у викидах речовин із доведеною або вірогідною канцерогенністю для людини приймається рівним $1 \cdot 10^{-6}$, безрозмірний;

N - чисельність населення, приймається а) за даними мікрорайону розміщення об'єкта, якщо такі є у населеному пункті; б) за даними усього населеного пункту, якщо немає мікрорайонів, або об'єкт має містоутворююче значення; в) за даними населених пунктів, що знаходяться в зоні впливу об'єкта проектування, якщо від розташованій за їх межами, осіб;

T - середня тривалість життя (визначається для даного регіону або приймається 70 років), осіб/рік;

V_u - уразливість території від прояву забруднення атмосферного повітря, яке визначається відношенням площі відведення під об'єкт господарської діяльності до площі об'єкту з санітарно-захисною зоною, частки одиниці;

N_p – коефіцієнт «соціальної напруги», що визначається: а) за формулою 4.2 для будівництва нового об'єкта; б) за формулою 4.3 для реконструкції об'єкта, якщо кількість робочих місць зменшується; в) за формулою 4.4 для реконструкції об'єкта якщо кількість робочих місць збільшується; г) для реконструкції об'єкта, якщо кількість робочих місць не змінюється $N_p=1$.

$$N_p = \frac{N_{rm}}{N} \quad (4.2)$$

$$N_p = 1 - \frac{N_{rm} - N_{rm}^{rek}}{N_{rm}} \quad (4.3)$$

$$N_p = \frac{N_{rm}^{rek} - N_{rm}}{N} \quad (4.4)$$

де N_{rm} – кількість робочих місць (при реконструкції - попередня), осіб;

N – чисельність населення, прийняте у формулі (4.1);

N_{rm}^{rek} - кількість робочих місць після реконструкції, осіб.

Оцінка рівня соціального ризику планованої діяльності здійснюється відповідно до таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Класифікація рівнів соціального ризику

Рівень ризику	Ризик протягом життя
Неприйнятний для професійних контингентів і населення	$>10^{-3}$
Прийнятний для професійних контингентів і неприйнятний для населення	$10^{-3} - 10^{-4}$
Умовно прийнятний	$10^{-4} - 10^{-6}$
Прийнятний	$<10^{-6}$

На основі отриманого значення соціального ризику приймається рішення про прийнятність такої діяльності.

4.2 Завдання на практичну роботу:

Розрахувати соціальний ризик планованої діяльності (реконструкція об'єкта), якщо $V_u = 0,00002282$ для варіантів 1-2 та $0,00002779$ для варіантів 3-4. Кількість додаткових робочих місць при реконструкції – 49. Населення найближчого міста становить 72309 осіб (для варіантів 1-2) та 72472 особи (для варіантів 3-4).

4.3 Приклад розрахунку

Оцінка соціального ризику впливу господарської діяльності під час впровадження планованої діяльності

Площа промислової ділянки – 1,5 га, $V_u=0,0119$. Кількість додаткових робочих місць при реконструкції - 50. Населення міста становить 239 696 осіб.

$$R_s = 2,2 \times 10^{-4} \cdot (239696/70) \cdot 0,0119 \cdot (50/239696) = 1,87 \cdot 10^{-6}$$

Таким чином, за результатами розрахунку та довідковими даними рівень соціального ризику оцінюється як умовно прийнятний.

Питання для самоконтролю

1. Надайте визначення поняття соціальний ризик.
4. Для чого потрібен розрахунок соціального ризику під час процедур ОВД та ОВНС?
5. Яким чином впливає на показник соціального ризику збільшення/зменшення кількості робочих місць?

Рекомендована література

3. ДБН А.2.2-1:2021 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС)». К.: Мінрегіон України, 2022. – 26 с. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/DBN-A_2_2-1-2021.pdf
4. МР 2.2.12-142-2007. Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря. Затв. Наказом МОЗ України від 13.04.07 №184, Київ, 2007. - 40 с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0184282-07/print>

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 5

ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЙ ВИДІВ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОБ'ЄКТІВ, ЯКІ МОЖУТЬ МАТИ ЗНАЧНИЙ ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ І ПІДЛЯГАЮТЬ ОЦІНЦІ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Мета практичної роботи полягає в сприянні поглибленому засвоєнню здобувачами вищої освіти знань щодо визначення категорій видів планової діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля, а також виключень та ситуацій, коли планована діяльність не підлягає ОВД.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань**:

- ознайомлення з відповідними статтями ЗУ «Про ОВД», Законопроекту № 7144 від 15.03.2022, підзаконними актами (постанови), які визначають чи підлягає оцінці впливу на довкілля планована діяльність;

- ознайомлення з критеріями, що визначають види діяльності, які підлягають/не підлягають оцінці впливу на довкілля.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання**:

- опанування навичок відслідковування нових проектів на сайті Єдиного реєстру з ОВД, надання пропозицій з рівня деталізації звіту з ОВД, надання письмових або усних коментарів до звіту з ОВД під час громадських слухань;

- знання вітчизняного законодавства з питань відповідальності за порушення екологічного законодавства та порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля;

- опанування навичок оцінювання ефективності та наслідків реалізації комплексних природоохоронних заходів;

- опанування навичок розробки програм моніторингу та контролю впливу на довкілля під час впровадження планованої діяльності, розробки рекомендацій з післяпроектного моніторингу.

Завдання на практичну роботу:

1. Наведіть 5 прикладів видів планової діяльності, що не підлягають оцінці впливу на довкілля.
2. Наведіть 5 прикладів видів планованої діяльності, що відносяться до першої категорії. Письмово обґрунтуйте свій вибір.
3. Наведіть 5 прикладів, видів планованої діяльності, що відносяться до другої категорії. Письмово обґрунтуйте свій вибір.

Питання для самоконтролю

1. Перерахуйте та коротко охарактеризуйте категорії видів планованої діяльності.

2. Якими нормативними документами визначаються категорії видів планованої діяльності?

3. Якими нормативними документами визначено критерії планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля?

Рекомендована література

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 29, ст. 315.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
2. Постанова КМУ №1010 від 13.12.2017 р. «Про затвердження Критеріїв визначення планованої діяльності, її розширення та зміни, які не підлягають оцінці впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-п#n12>
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності у сфері довкілля та щодо цивільного захисту на період дії воєнного стану і у відбудовний період» від 15.03.2022 № 2132-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2132-20#Text>

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 6 ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ЄДИНИМ РЕЄСТРОМ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Мета практичної роботи полягає в сприянні засвоєнню здобувачами вищої освіти навичок роботи з Єдиним реєстром ОВД.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань**:

- ознайомлення з принципами ведення Єдиного реєстру;
- ознайомлення з правами та обов'язками уповноважених органів, суб'єктів господарювання та громадськості при користуванні Єдиним реєстром;
- ознайомлення з алгоритмами користування Єдиним реєстром з ОВД.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання**:

- опанування навичок відслідковування нових проектів на сайті Єдиного реєстру з ОВД, надання пропозицій з рівня деталізації звіту з ОВД, надання письмових або усних коментарів до звіту з ОВД під час громадських слухань;
- знання вітчизняного законодавства з питань відповідальності за порушення екологічного законодавства та порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля.

Завдання на практичну роботу:

1. Продивитися тренінг для представників бізнесу щодо функціонування нового Реєстру ОВД.
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=wHP1pc7rKIU>
2. Продивитися тренінг для представників громадськості щодо функціонування нового Реєстру ОВД.
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=f4QMk-sJBVI>

3. В Реєстрі ОВД на платформі «Екосистема» зробити вибірку Повідомлень про плановану діяльність за останніх 1-3 місяці по одній з областей України. Область обрати з переліку в таблиці 6.1 за порядковим номером, що відповідає порядковому номеру студента у списку групи. У випадку відсутності інформації по окремих областях та по автономній Республіці Крим через військовий стан та окупацію, можна обрати для аналізу будь-яку іншу область (з кінця переліку).

Таблиця 6.1 – Вихідні дані

№	Область	№	Область	№	Область
1	Вінницька	9	Київська	17	Сумська
2	Волинська	10	Кіровоградська	18	Тернопільська
3	Дніпропетровська	11	Луганська	19	Харківська
4	Донецька	12	Львівська	20	Херсонська
5	Житомирська	13	Миколаївська	21	Хмельницька
6	Закарпатська	14	Одеська	22	Черкаська
7	Запорізька	15	Полтавська	24	Чернівецька
8	Івано-Франківська	16	Рівненська	24	Чернігівська

Питання для самоконтролю

1. Надайте визначення наступним термінам: «веб-сайт Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля», «електронний кабінет Реєстру», «Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля».
2. Яка мета ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля ?
3. Які документи зберігаються в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля?
4. Коротко опишіть порядок ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля.

Рекомендована література

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 29, ст. 315.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017р. № 1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-п#Text>

Корисні посилання:

1. Єдиний Реєстр ОВД на платформі «Екосистема». URL: <https://eco.gov.ua/categories/e-ovd>

2. Тренінг для представників бізнесу щодо функціонування нового Реєстру ОВД. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=wHP1pc7rKIU>
3. Тренінг для представників громадськості щодо функціонування нового Реєстру ОВД. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=f4QMk-sJBVI>

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 7

СКЛАДАННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПЛАНОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ЯКА ПІДЛЯГАЄ ОЦІНЦІ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ. СКЛАДАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ З РІВНЯ ДЕТАЛІЗАЦІЇ ЗВІТУ З ОВД

Мета практичної роботи полягає в надбанні здобувачами вищої освіти практичних навичок складання Повідомлення про плановану діяльність та пропозицій з рівня деталізації звіту з ОВД.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань**:

- ознайомлення з вимогами до змісту та наповнення Повідомлення про плановану діяльність;
- ознайомлення з процедурою оприлюднення Повідомлення про плановану діяльність;
- ознайомлення зі зразками Повідомлень про плановану діяльність;
- складання Повідомлення про плановану діяльність за проектом, наданим викладачем;
- ознайомлення зі зразками документів з пропозиціями щодо рівня деталізації звіту з ОВД.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання**:

- опанування навичок оцінювання поточної екологічної ситуації (базовий сценарій), аналізу та прогнозу складних явищ у природоохоронній діяльності;
- опанування навичок оцінювання рівню негативного впливу природних та антропогенних факторів небезпеки на стан довкілля і людину, зокрема величини та масштаби такого впливу;
- опанування навичок оцінювання ландшафтного і біологічного різноманіття та аналізу наслідків впливу планованої діяльності (антропогенного впливу) на природні середовища;
- опанування навичок формування запитів до компетентних органів для забезпечення виконання норм і вимог екологічного законодавства;
- опанування навичок розробки природоохоронних заходів при провадженні планованої діяльності, в тому числі компенсаційних заходів.

Завдання на практичну роботу:

1. Ознайомитися з прикладами Повідомлень про плановану діяльність в Єдиному Реєстрі ОВД або на платформі дистанційного навчання Moodle в курсі «Оцінка впливу на довкілля», чи з іншими зразками, наданими

викладачем або розміщеними у вільному доступі в мережі Інтернет. Знайдіть та опрацюйте 3-4 приклади. Надайте перелік Повідомлень з посиланнями на джерела розміщення.

2. Розробити Повідомлення про плановану діяльність за проектом, наданим викладачем. Вихідні дані (проект) розташовані на платформі дистанційного навчання Moodle в курсі «Оцінка впливу на довкілля». Форма повідомлення у форматі Word викладена на платформі дистанційного навчання Moodle в курсі «Оцінка впливу на довкілля» у відповідному завданні, у Додатку А до даних методичних вказівок, також форму Повідомлення в форматі Word можна скачати за посиланням <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-п#Text> Додаток 2 Повідомлення.
3. Ознайомитися зі зразками документів з пропозиціями щодо рівня деталізації звіту з ОВД на дистанційній платформі Moodle.

Питання для самоконтролю

1. Яка інформація наводиться у Повідомленні про плановану діяльність, що підлягає оцінці впливу на довкілля?
2. Які вимоги до оприлюднення Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля?

Рекомендована література

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 29, ст. 315.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017р. № 1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-п#Text>

Корисні посилання:

1. Єдиний Реєстр ОВД на платформі «Екосистема». URL: <https://eco.gov.ua/categories/e-ovd>

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 8 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СКЛАДАННЯ ЗВІТУ З ОВД. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МЕТОДИЧНИМИ РЕКОМЕНДАЦІЯМИ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Мета практичної роботи полягає в сприянні поглибленому засвоєнню здобувачами вищої освіти знань щодо структури та наповнення звіту з оцінки впливу на довкілля.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань**:

- ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо змісту та порядку складання звітів з оцінки впливу на довкілля;

- ознайомлення з матеріалами роз'яснювальних семінарів від Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів щодо змісту та порядку складання звітів з оцінки впливу на довкілля.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання**:

- опанування навичок оцінювання рівню негативного впливу природних та антропогенних факторів небезпеки на стан довкілля і людину, зокрема величини та масштаби такого впливу;

- опанування навичок оцінювання ландшафтного і біологічного різноманіття та аналізу наслідків впливу планованої діяльності (антропогенного впливу) на природні середовища;

- опанування навичок формування запитів до компетентних органів для забезпечення виконання норм і вимог екологічного законодавства;

- опанування навичок розробки програм моніторингу та контролю впливу на довкілля під час впровадження планованої діяльності, розробки рекомендацій з післяпроектного моніторингу;

- опанування навичок обґрунтування заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля при провадженні планованої діяльності;

- опанування навичок вибору оптимальної стратегії господарювання та/або природокористування в залежності від рівнів техногенного навантаження на територію, врахування кумулятивних впливів;

- опанування навичок розробки природоохоронних заходів при провадженні планованої діяльності, в тому числі компенсаційних заходів.

Завдання на практичну роботу:

1. Ознайомитися з «Загальними методичними рекомендаціями щодо змісту та порядку складання звіту з оцінки впливу на довкілля» і додатками до них. Скласти перелік додатків до Методичних вказівок.
2. Ознайомитися із формою Звіту (Додаток Б) та прикладами Звітів, що розміщено у відкритому доступі в мережі Інтернет. Навести посилання на звіти, які були розглянуті.
3. Ознайомитися з Методичними рекомендаціями з підготовки Звіту з оцінки впливу на довкілля у різних галузях діяльності, в тому числі для видів діяльності у галузі видобування корисних копалин. Письмово проаналізувати відмінності між загальними методичними рекомендаціями та методичними рекомендаціями для галузі видобування корисних копалин.
4. Переглянути матеріали роз'яснювальних семінарів, що були проведені Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів. Презентації з семінарів розміщено на платформі дистанційного навчання Moodle в курсі

«Оцінка впливу на довкілля» у відповідному завданні. Перелік презентацій від Міндовкілля:

- загальні методичні рекомендації з підготовки звітів з ОВД. Повітря;
- загальні методичні рекомендації з підготовки звітів з ОВД. Вода. Семінар 1;
- загальні методичні рекомендації з підготовки звітів з ОВД. Вода. Семінар 2;
- загальні методичні рекомендації з підготовки звітів з ОВД. Частина 3. Землі і ґрунти;
- загальні методичні рекомендації з підготовки звітів з ОВД. Надра;
- загальні методичні рекомендації з підготовки звітів з ОВД. Біорізноманіття;
- підготовка звіту з ОВД в галузі видобування корисних копалин. Частина: Оцінка впливу на атмосферне повітря;
- підготовка звіту з ОВД в галузі видобування корисних копалин. Частина: Оцінка впливу відходів.

Питання для самоконтролю

1. Які розділи вміщує «Звіт з оцінки впливу на довкілля»?
2. Що таке виправдані альтернативи технічного або географічного характеру та чому вони розглядаються у звіті з ОВД?
2. Яким чином в Звіті з ОВД враховуються зауваження та пропозиції громадськості?
3. Як забезпечується доступ громадськості до звітів з ОВД?
4. Чи існує нормативно-методичне забезпечення звіту з ОВД? Хто його здійснює розробку такого забезпечення?

Рекомендована література

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 29, ст. 315.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017р. № 1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-п#Text>
3. Загальні методичні рекомендації щодо змісту та порядку складання звіту з оцінки впливу на довкілля. URL: <https://eia.menr.gov.ua/upload/files/MjBdJhe12r.pdf>
4. Методичні рекомендації з підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля для видів діяльності у галузі видобування корисних копалин. URL: <https://eia.menr.gov.ua/upload/files/ioj0LU8g02.pdf>

Корисні посилання:

1. Єдиний Реєстр ОВД на платформі «Екосистема». URL: <https://eco.gov.ua/categories/e-ovd>
2. Методичні рекомендації з розробки звіту з оцінки впливу на довкілля в галузі лісового господарства. URL: https://eia.menr.gov.ua/upload/files/bakVgo9Va_.pdf

3. Методичні рекомендації з підготовки звіту з ОВД щодо об'єктів оброблення небезпечних відходів. URL: <https://mepr.gov.ua/mindovkillya-zaproshuye-obgovoryty-proyekt-metodychnyh-rekomendatsij-z-pidgotovky-zvitu-z-ovd-shhodo-ob-yektiv-obroblennya-nebezpechnyh-vidhodiv/>
4. Методичні рекомендації з підготовки звітів з оцінки впливу на довкілля для хвостосховищ та шламонакопичувачів. URL: <https://mepr.gov.ua/mindovkillya-zaproshuye-do-obgovorennya-proyektu-metodychnyh-rekomendatsij-z-pidgotovky-zvitiv-z-otsinky-vplyvu-na-dovkillya-dlya-hvostoshovyshh-ta-shlamonakopychuvachiv/>

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 9

ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ

Мета практичної роботи полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти з джерелами інформації та методами оцінки, що застосовують для оцінювання поточного екологічного стану під час підготовки Звіту з ОВД.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань**:

- ознайомлення з рекомендаціями розділу V Опис поточного стану довкілля у «Загальних методичних рекомендаціях щодо змісту та порядку складання звіту з оцінки впливу на довкілля»;
- ознайомлення і робота з вітчизняними та іноземними електронними ресурсами та джерелами екологічної інформації.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання**:

- опанування навичок роботи з законами та підзаконними актами, науково-технічними джерелами, нормативною літературою, проектною документацією для прийняття обґрунтованих рішень;
- опанування навичок оцінювання поточної екологічної ситуації (базовий сценарій), аналізу та прогнозу складних явищ у природоохоронній діяльності;
- опанування навичок оцінювання рівню негативного впливу природних та антропогенних факторів безпеки на стан довкілля і людину, зокрема величини та масштаби такого впливу;
- опанування навичок оцінювання ландшафтного і біологічного різноманіття та аналізу наслідків впливу планованої діяльності (антропогенного впливу) на природні середовища.

Завдання на практичну роботу:

1. Ознайомитися з рекомендаціями розділу V Опис поточного стану довкілля у «Загальних методичних рекомендаціях щодо змісту та порядку складання звіту з оцінки впливу на довкілля». Скласти письмовий перелік джерел екологічної інформації на які є посилання в зазначеному розділі V.
2. Робота з базою даних національної онлайн-платформи «ЕкоСистема», з інформаційними системами Державної служби геології та надр України,

Державного агентства водних ресурсів України, Публічною кадастровою картою, картою Смарагдової мережі (Emerald Network) та іншими вітчизняними та іноземними електронними ресурсами з питань екології, природокористування та захисту довкілля

** На час дії військового стану до окремих джерел інформації обмежено доступ. Ознайомитися з джерелами, до яких відкрито доступ.*

2.1 Ознайомитись з національною онлайн-платформою «ЕкоСистема».

2.2 Передивитись вебінар від Міндовкілля «Як користуватися електронними сервісами вебпорталу «ЕкоСистема».

2.3 Визначити кількість послуг (електронних сервісів), що запропоновано на поточний час національною онлайн-платформою «ЕкоСистема». Надіслати відповідь (кількість послуг) + скріни екрану з цими послугами.

2.4 Ознайомитись з інформаційною системою Державної служби геології та надр України:

- ознайомитися з інформацією про спеціальні дозволи на користування надрами. Зробити скріни екрану з зазначенням можливостей ресурсу;
- ознайомитись з інтерактивними картами*. Зробити скріни екрану з зазначенням можливостей ресурсу.

2.5 Ознайомитись з інформаційною системою Державного агентства водних ресурсів України:

- з інформацією щодо Державного водного кадастру*;
- з інформацією щодо моніторингу та оцінкою якості водних ресурсів*. Надати інформацію щодо якості водного об'єкту у будь-якому обраному створі в таблично-графічному вигляді.

2.6 Ознайомитись з Публічною кадастровою картою*. Для цього ознайомитись з відео «Що таке Публічна кадастрова карта та як нею користуватися?», «Публічна кадастрова карта. Як користуватись? Пошук вільної земельної ділянки». Зробити скріни екрану з зазначенням можливостей ресурсу.

2.7 Ознайомитись з картою Смарагдової мережі (Emerald Network)*

- ознайомитись із схемою розміщення затверджених та номінованих на затвердження територій Смарагдової мережі України*. Зробити скріни екрану з зазначенням можливостей ресурсу;
- ознайомитись із базою даних Смарагдової мережі України – Species of Resolution Database*. Зробити скріни екрану з зазначенням можливостей ресурсу.

2.8 Ознайомитись з наборами відкритих даних на сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

2.9 Ознайомитись з національними та регіональними доповідями щодо стану довкілля.

2.10 Ознайомитись з екологічними паспортами регіонів

2.11 Ознайомитись з екологічними паспортами міст.

Усі зазначені ресурси можуть бути застосовані при здійсненні процедури ОВД.

Питання для самоконтролю

1. Чи достатньо використання інформації з екологічних паспортів та національних і регіональних доповідей для опису поточного стану довкілля при розробці Звіту з ОВД?

Рекомендована література

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 29, ст. 315.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>

2. Загальні методичні рекомендації щодо змісту та порядку складання звіту з оцінки впливу на довкілля. URL: <https://eia.menr.gov.ua/upload/files/MjBdJhe12r.pdf>

Корисні посилання:

1. Національна онлайн-платформа «ЕкоСистема». URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/v-ukrayini-pracyuye-yedinij-ekologichnij-veb-portal-ekosistema>).

2. Вебінар «Як користуватися електронними сервісами вебпорталу «ЕкоСистема». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=iZyXflfemq4>.

3. Інформаційна система Державної служби геології та надр України. URL: <https://www.geo.gov.ua/>

4. Спеціальні дозволи на користування надрами. URL: <https://www.geo.gov.ua/derzhheonadra-vidkryvaiut-dani/>

5. Інтерактивні карти Державної служби геології та надр України. URL: <https://www.geo.gov.ua/geologichna-galuz/geologichni-karty/>

6. Інформаційна система Державного агентства водних ресурсів України. URL: <https://www.davr.gov.ua/>

7. Державний водний кадастр. URL: <http://geoportal.davr.gov.ua:81/>

8. Інформація щодо моніторингу та оцінки якості водних ресурсів. URL: <http://monitoring.davr.gov.ua/EcoWaterMon/GDKMap/Index>

9. Публічна кадастрова карта*. URL: <https://map.land.gov.ua>

10. Відео «Що таке Публічна кадастрова карта та як нею користуватися?» URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8Ck0-k41g4c>

11. Відео «Публічна кадастрова карта. Як користуватись? Пошук вільної земельної ділянки». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=OUSLFkGhjHs>

12. Смарагдова мережа (Emerald Network)*. URL: <http://emerald.net.ua/>
<https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-viewer>

13. База даних Смарагдової мережі України – Species of Resolution Database*. URL:

<http://emerald.net.ua/%d1%81%d0%bc%d0%b0%d1%80%d0%b0%d0%b3%d0%b4%d0%be%d0%b2%d0%b0-%d0%bc%d0%b5%d1%80%d0%b5%d0%b6%d0%b0-%d1%83%d0%ba%d1%80%d0%b0%d1%97%d0%bd%d0%b8-%d0%b1%d0%b0%d0%b7%d0%b0-%d0%b4%d0%b0%d0%bd%d0%b8%d1%85/>

14. Набори відкритих даних на сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/vidkryti-dani/>
15. Національні доповіді щодо стану довкілля України. URL: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoring/natsionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-prirodnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>
16. Регіональні доповіді щодо стану довкілля. URL: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>
17. Екологічні паспорти регіонів. URL: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoring/ekologichni-pasporty/>
18. Екологічні паспорти міст. URL:
- Київ. <https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Ekologichnyj-pasport-m.-Kyiv.pdf>
 - Дніпро. <https://dniprorada.gov.ua/upload/editor/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82.PDF>

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 10

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ В ПРОЦЕДУРІ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Мета практичної роботи полягає в сприянні поглибленому засвоєнню здобувачами вищої освіти знань щодо процедур участі громадськості в оцінці впливу на довкілля.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань**:

- ознайомлення з процедурами участі громадськості в оцінці впливу на довкілля;
- ознайомлення з процедурою надання пропозицій з боку громадськості;
- ознайомлення з процедурою підготовки оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля;
- ознайомлення з процедурою заключення договору про проведення громадського обговорення в процесі здійснення процедури ОВД.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання**:

- опанування навичок відслідковування нових проектів на сайті Єдиного реєстру з ОВД, надання пропозицій з рівня деталізації звіту з ОВД, надання письмових або усних коментарів до звіту з ОВД під час громадських слухань;
- знання вітчизняного законодавства з питань відповідальності за порушення екологічного законодавства та порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля;

- опанування навичок формування запитів до компетентних органів для забезпечення виконання норм і вимог екологічного законодавства.

Завдання на практичну роботу:

1. Виконати аналіз змісту Повідомлення про плановану діяльність, наданого викладачем (на платформі дистанційного навчання Moodle в курсі «Оцінка впливу на довкілля»).
2. Розробити пропозиції (як від представника громадськості) до Звіту.
3. Оформити пропозиції у вигляді офіційного документу з обов'язковим зазначенням номеру та назви справи з єдиного реєстру (потрібна інформація наявна у файлі "Повідомлення").
4. Складіть «Оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля» за формою Додатку 3 до «Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля» (Додаток В даних методичних вказівок) за матеріалами наданими викладачем (на платформі дистанційного навчання Moodle в курсі «Оцінка впливу на довкілля»).
5. Ознайомлення з процедурою заключення договору про проведення громадського обговорення в процесі здійснення процедури ОВД онлайн на платформі «ЕкоСистема» (Додаток Г).

Питання для самоконтролю

1. Опишіть порядок інформування громадськості щодо проведення оцінки впливу на довкілля.
2. Які документи мають бути оприлюднені для ознайомлення громадськості?
3. Яка інформація наводиться у «Оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля»?

Рекомендована література

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-п#Text>
2. Закон України «Про громадські об'єднання» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 1, ст.1). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017р. № 989 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2017-п#Text>

Корисні посилання:

1. Єдиний Реєстр ОВД на платформі «ЕкоСистема». URL: <https://eco.gov.ua/categories/e-ovd>

2. Роз'яснення Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України щодо заключення договорів про проведення громадського обговорення в процесі здійснення ОВД онлайн на платформі «ЕкоСистема». URL: <https://mepr.gov.ua/dogovir-pro-provedennya-gromadskogo-obgovorennya-v-protsesi-zdijsnennya-ovd-vidteper-mozhna-uklasty-onlajn-na-ekosystemi/>
3. Перелік видів обговорень та розмір плати за проведення громадського обговорення в процесі здійснення ОВД. URL: <https://eco.gov.ua/registers/pereliv-vidiv-obgovoren-ta-rozmir-plati-za-provedennya-gromadskogo-obgovorennya-v-protsesi-zdijsnennya-ocinki-vplivu-na-dovkillya>
4. Реєстр договорів на проведення громадських обговорень у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля. URL: <https://eco.gov.ua/registers/reyestr-dogovoriv-na-provedennya-gromadskih-obgovoren-u-protsesi-zdijsnennya-ocinki-vplivu-na-dovkillya>

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 11

ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПОРЯДКОМ ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКИХ СЛУХАНЬ У ПРОЦЕСІ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Мета практичної роботи полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти з процедурами громадських слухань в процесі оцінки впливу на довкілля.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань**:

- ознайомлення з порядком проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля;
- ознайомлення з процедурою ведення документації з громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля;
- ознайомлення зі сторінкою офіційного веб-сайту Міндовкілля з питань громадських слухань.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання**:

- опанування навичок відслідковування нових проектів на сайті Єдиного реєстру з ОВД, надання пропозицій з рівня деталізації звіту з ОВД, надання письмових або усних коментарів до звіту з ОВД під час громадських слухань;
- знання вітчизняного законодавства з питань відповідальності за порушення екологічного законодавства та порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля;
- опанування навичок формування запитів до компетентних органів для забезпечення виконання норм і вимог екологічного законодавства.

Завдання на практичну роботу:

1. Ознайомитися з Постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017р. № 989 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля».
2. Опрацювати Додатки 1-4 до Постанови № 989 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля»:

- Журнал (відомість) реєстрації учасників громадських слухань; Журнал (відомість) реєстрації виступів учасників громадських слухань; Протокол громадських слухань; Журнал (відомість) реєстрації письмових зауважень та пропозицій, що надійшли протягом громадських слухань.
3. Опрацювати форму договору проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля (Додаток 6 до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля).
 4. Заповнити Протокол громадських слухань. За основу для розробки зауважень та пропозицій узяти Звіт з ОВНС, за яким складали Повідомлення про плановану діяльність. Форму протоколу можна узяти на сайті ВРУ на сторінці Постанови 989 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля» за посиланням <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2017-%D0%BF#Text> (Додаток 3), або скачати на платформі дистанційного навчання Moodle в курсі «Оцінка впливу на довкілля», або у Додатку Д до даних методичних вказівок.
 5. Ознайомитися з графіками проведення громадських слухань на офіційному веб-сайті Міністерства за посиланням: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/otsinka-vplyvu-na-dovkillya/gromadski-sluhannya/>.
 6. Ознайомитися з відеозаписами проведених громадських слухань на офіційному YouTube-каналі Міндовкілля.

Практична робота може бути виконана у вигляді гри «Громадські слухання у процесі оцінки впливу на довкілля». Викладач видає здобувачам вищої освіти Звіт з ОВД для попереднього ознайомлення. Розподіляють ролі: «представник суб'єкту господарювання», «організатор громадських слухань», «фахівець з охорони довкілля» (розробник Звіту з ОВД), «представник громадської екологічної організації», «громадяни» (інші студенти).

План проведення громадських слухань:

1. Згідно Додатка Е (Додаток 1 до Постанови 989 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля») «організатор громадських слухань» заповнює «Журнал реєстрації учасників громадських слухань».
2. Відкриття засідання та інформування учасників про порядок денний, регламент засідання («організатор громадських слухань»).
3. Виступ «представника суб'єкту господарювання».
4. Виступ «фахівця з охорони довкілля».
5. Запитання від «представників громадської екологічної організації» та «громадян» до доповідачів.
6. Згідно Додатка Ж (Додаток 2 до Постанови 989 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля»)

«організатор громадських слухань» заповнює «Журнал реєстрації виступів учасників громадських слухань».

7. Під час обговорення від громадськості надаються запити у письмовій формі.
7. Згідно Додатка З (Додаток 4 до Постанови 989 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля») «організатор громадських слухань» заповнює «Журнал реєстрації письмових зауважень та пропозицій, що надійшли протягом громадських слухань».
8. «Представник суб'єкту господарською діяльності» та «фахівець з охорони довкілля» надають письмові відповіді на запитання громадськості.
9. Згідно Додатка Д (Додаток 3 до Постанови 989 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля») «організатор громадських слухань» складає протокол громадських слухань.

Питання для самоконтролю

1. Яким чином забезпечується громадське обговорення в процедурі ОВД?
2. Як визначається організатор громадських слухань? Його функції та обов'язки.
3. Вкажіть умови проведення повторних громадських слухань.
4. Порядок проведення громадських слухань в процедурі ОВД.
5. Які документи є результатом громадських слухань?
6. Скільки робочих днів надається суб'єкту господарювання для відповіді на запитання громадськості?
7. Як враховуються зауваження громадськості?
8. Опишіть процедуру фінансування проведення громадських слухань.

Рекомендована література

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 29, ст. 315.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-п#Text>
5. Закон України «Про громадські об'єднання» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 1, ст.1). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017р. № 989 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2017-п#Text>
7. Наказ Міндовкілля № 117 від 03.09.2020 «Про затвердження Розміру плати за проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1003-20#n8>

8. Оцінка впливу на довкілля: можливості для громадськості (посібник) / Є. Алексеєва [за заг. ред. О. Кравченко] — Видавництво «Компанія Манускрипт» - Львів, 2017. - 36 с.

Корисні посилання:

1. Єдиний Реєстр ОВД на платформі «Екосистема». URL: <https://eco.gov.ua/categories/e-ovd>
2. Графік громадських слухань. URL: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/otsinka-vplyvu-na-dovkillya/gromadski-sluhannya/>
3. Відеозаписи громадських слухань. URL: https://www.youtube.com/results?search_query=%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D1%96%D0%BB%D0%BB%D1%8F+%D1%8E%D1%82%D1%83%D0%B1
4. Роз'яснення щодо проведення громадських слухань на період дії військового стану. URL: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/otsinka-vplyvu-na-dovkillya/gromadski-sluhannya/>

**ПРАКТИЧНА РОБОТА № 12
ВРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОВД. СКЛАДАННЯ ВИСНОВКУ З
ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ**

Мета практичної роботи полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти з формою висновку з оцінки впливу на довкілля.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань:**

- ознайомлення з формою Висновку з оцінки впливу на довкілля;
- ознайомлення з вимогами до змісту та наповнення Висновку з оцінки впливу на довкілля;
- ознайомлення з порядком передачі документації для надання Висновку з оцінки впливу на довкілля;
- складання Висновку з оцінки впливу на довкілля за Звітом з оцінки впливу на довкілля, наданим викладачем.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання:**

- опанування навичок оцінювання ландшафтного і біологічного різноманіття та аналізу наслідків впливу планованої діяльності (антропогенного впливу) на природні середовища;
- знання вітчизняного законодавства з питань відповідальності за порушення екологічного законодавства та порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля;
- опанування навичок оцінювання ефективності та наслідків реалізації комплексних природоохоронних заходів;
- опанування навичок формування запитів до компетентних органів для забезпечення виконання норм і вимог екологічного законодавства;

- опанування навичок розробки природоохоронних заходів при провадженні планованої діяльності, в тому числі компенсаційних заходів.

Завдання на практичну роботу.

1. Завдання: ознайомитися з Постановою КМУ № 1026 від 13.12.2017 р. «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля» та Додатком 5 до цієї Постанови.
2. Ознайомитися з формою Висновку (Додаток І) та прикладами Висновків з ОВД на платформі дистанційного навчання Moodle.
3. Порівняти Висновок з ОВД та Висновок державної екологічної експертизи з ОВНС на платформі дистанційного навчання Moodle.
4. Заповнити порівняльну таблицю щодо Висновків з ОВД (таблиця 12.1).

Таблиця 12.1 – Порівняльна таблиця щодо Висновків з ОВД

Назва та номер справи (або назва суб'єкта господарювання)	Висновок (<i>допустиме/недопустиме провадження планованої діяльності; з умовою здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля</i>)

Питання для самоконтролю

1. Який орган видає Висновок з ОВД?
2. Яка вартість отримання послуги з видачі Висновку з ОВД?
3. Яка тривалість дії Висновку з ОВД?

Рекомендована література

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 29, ст. 315.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
2. Постанова КМУ № 1026 від 13.12.2017 р. «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#n12>
3. Постанова КМУ № 824 від 14.09.2020 р. «Про внесення змін у додатки 2 і 3 до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/824-2020-п#Text>

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 13

ПІДГОТОВКА ЗВІТУ З ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

Мета практичної роботи полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти з процедурою підготовки звітів з післяпроектного моніторингу.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань**:

- ознайомлення з методичними рекомендаціями з підготовки звіту з післяпроектного моніторингу;
- ознайомлення з прикладами звітів з післяпроектного моніторингу.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання**:

- опанування навичок оцінювання ландшафтного і біологічного різноманіття та аналізу наслідків впливу планованої діяльності (антропогенного впливу) на природні середовища;
- опанування навичок оцінювання ефективності та наслідків реалізації комплексних природоохоронних заходів;
- опанування навичок формування запитів до компетентних органів для забезпечення виконання норм і вимог екологічного законодавства;
- опанування навичок обґрунтування заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля при провадженні планованої діяльності;
- опанування навичок вибору оптимальної стратегії господарювання та/або природокористування в залежності від рівнів техногенного навантаження на територію, врахування кумулятивних впливів;
- опанування навичок розробки природоохоронних заходів при провадженні планованої діяльності, в тому числі компенсаційних заходів.

Завдання на практичну роботу.

1. Ознайомитися з Методичними рекомендаціями з підготовки звіту з післяпроектного моніторингу.
2. Ознайомитися з прикладами звітів з післяпроектного моніторингу наданим викладачем (на платформі дистанційного навчання Moodle в курсі «Оцінка впливу на довкілля»).
3. Опишіть структуру Звіту з післяпроектного моніторингу. Надайте письмові відповіді на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Яку інформацію слід наводити в висновках звіту з післяпроектного моніторингу?
2. Які дії мають бути вжиті, якщо післяпроектний моніторинг продемонстрував, що фактичний вплив на довкілля перевищує прогнозований?
3. Як визначається періодичність та строки подання звітів з післяпроектного моніторингу?

4. Кому подається звіт з післяпроектного моніторингу?
5. Як забезпечується доступ громадськості до звітів з післяпроектного моніторингу?

Рекомендована література

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 29, ст. 315). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
2. Методичні рекомендації з підготовки звіту з післяпроектного моніторингу. URL: <https://mepr.gov.ua/mindovkillya-zaproshuye-do-obgovorennya-proyektu-metodychnyh-rekomendatsij-z-pidgotovky-zvitu-z-pislyaproektnogo-monitoringu/>

Корисні посилання:

1. Приклад звіту з післяпроектного моніторингу. URL: <https://zelenodolsk.otg.dp.gov.ua/novini-ta-podiyi/novini/zvit-pislya-proektnogo-monitoringu>

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 14 ЕКСПЕРТНІ КОМІСІЇ З ОВД

Мета практичної роботи полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти з процедурами участі експертів у здійсненні оцінки впливу на довкілля.

Поставлена мета досягається послідовним вирішенням **таких завдань**:

- ознайомлення з нормативною документацією щодо експертних комісій з оцінки впливу на довкілля;
- роботи з документами для включення до Реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля.

В результаті виконання практичної роботи у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні **результати навчання**:

- опанування навичок оцінювання ландшафтного і біологічного різноманіття та аналізу наслідків впливу планованої діяльності (антропогенного впливу) на природні середовища;
- знання вітчизняного законодавства з питань відповідальності за порушення екологічного законодавства та порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля;
- опанування навичок оцінювання ефективності та наслідків реалізації комплексних природоохоронних заходів;
- опанування навичок формування запитів до компетентних органів для забезпечення виконання норм і вимог екологічного законодавства;
- опанування навичок розробки природоохоронних заходів при провадженні планованої діяльності, в тому числі компенсаційних заходів.

Завдання на практичну роботу.

1. Ознайомитися з Наказом Міндовкілля №452 від 06.07.2021 «Про забезпечення участі експертів у здійсненні оцінки впливу на довкілля»
2. Ознайомитися з «Положенням про експертну комісію з оцінки впливу на довкілля».
3. Ознайомитися з кваліфікаційними вимогами до експертів з оцінки впливу на довкілля.
4. Ознайомитися з Порядком ведення реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля.
5. Заповнити Заяву про включення до Реєстру експертів з ОВД (Додаток 1 до порядку ведення реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля) (Додаток К даних методичних вказівок).
6. Заповнити Відомості, що вносяться до Реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля (Додаток 2 порядку ведення реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля) (Додаток Л даних методичних вказівок).

Питання для самоконтролю

1. Для чого потрібні експертні комісії з оцінки впливу на довкілля?
2. Які вимоги до експертів, що входять в експертні комісії з оцінки впливу на довкілля?

Рекомендована література

1. Наказ Міндовкілля № 452 від 06.07.2021 р. «Про забезпечення участі експертів у здійсненні оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1279-21#Text>
2. Положення про експертну комісію з оцінки впливу на довкілля. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1279-21#Text>
3. Кваліфікаційні вимоги до експертів з оцінки впливу на довкілля. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1280-21#n4>
4. Порядок ведення реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1281-21#n4>
5. Заява про включення до Реєстру експертів з ОВД. Додаток 1 до Порядку ведення реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1281-21#Text>
6. Відомості, що вносяться до Реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля. Додаток 3 до Порядку ведення реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1281-21#Text>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів за теоретичною та практичною частиною складатиме не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
60	40	30	100

Практичні роботи приймаються за контрольними запитаннями до кожної з роботи.

Критерії оцінювання практичної роботи

За кожну практичну роботу здобувач вищої освіти може отримати наступну кількість балів:

5 балів: отримано правильну відповідь (згідно з еталоном), використано формулу з поясненням змісту окремих її складових, зазначено одиниці виміру.

4 бали: отримано правильну відповідь з незначними неточностями згідно з еталоном, відсутня формула та/або пояснення змісту окремих складових, або не зазначено одиниці виміру.

3 бали: отримано неправильну відповідь, проте використано формулу з поясненням змісту окремих її складових, зазначено одиниці виміру.

2 бали: отримано неправильну відповідь, проте використано формулу без пояснень змісту окремих її складових та не зазначено одиниці виміру.

1 бал: наведено неправильну відповідь, до якої не надано жодних пояснень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 29, ст. 315). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
2. ДБН А.2.2-1:2021 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС)». К.: Мінрегіон України, 2022. – 26 с. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/DBN-A_2_2-1-2021.pdf
3. ЗУ «Про екологічну експертизу» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 8, ст. 54). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45/95-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Оцінка впливу на довкілля: впровадження природоохоронних практик та кліматичної політики ЄС. навч. посіб. – Суми: Сумський національний аграрний університет, 2021. – 152 с. URL: https://jm.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/posibnik_1623674876.pdf
5. МР 2.2.12-142-2007. Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря. Затв. Наказом МОЗ України від 13.04.07 №184, Київ, 2007. - 40 с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0184282-07/print>
6. Постанова КМУ №1010 від 13.12.2017 р. «Про затвердження Критеріїв визначення планованої діяльності, її розширення та зміни, які не підлягають оцінці впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-п#n12>
7. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності у сфері довкілля та щодо цивільного захисту на період дії воєнного стану і у відбудовний період» від 15.03.2022 № 2132-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2132-20#Text>
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017р. № 1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-п#Text>
9. Загальні методичні рекомендації щодо змісту та порядку складання звіту з оцінки впливу на довкілля. URL: <https://eia.menr.gov.ua/upload/files/MjBdJhe12r.pdf>
10. Методичні рекомендації з підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля для видів діяльності у галузі видобування корисних копалин. URL: <https://eia.menr.gov.ua/upload/files/ioj0LU8g02.pdf>
11. Закон України «Про громадські об'єднання» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 1, ст.1). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017р. № 989 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2017-п#Text>

13. Наказ Міндовкілля № 117 від 03.09.2020 «Про затвердження Розміру плати за проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1003-20#n8>
14. Оцінка впливу на довкілля: можливості для громадськості (посібник) / Є. Алексеєва [за заг. ред. О. Кравченко] — Видавництво «Компанія Манускрипт» - Львів, 2017. - 36 с.
15. Постанова КМУ № 824 від 14.09.2020 р. «Про внесення змін у додатки 2 і 3 до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/824-2020-п#Text>
16. Методичні рекомендації з підготовки звіту з післяпроектного моніторингу. URL: <https://mepr.gov.ua/mindovkillya-zaproshuye-do-obgovorennya-proyektu-metodychnyh-rekomendatsij-z-pidgotovky-zvitu-z-pislyaproektnogo-monitoryngu/>
17. Наказ Міндовкілля № 452 від 06.07.2021 р. «Про забезпечення участі експертів у здійсненні оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1279-21#Text>

Додаткова

1. Методичні рекомендації з розробки звіту з оцінки впливу на довкілля в галузі лісового господарства. URL: https://eia.menr.gov.ua/upload/files/bakVgo9Va_.pdf
2. Методичні рекомендації з підготовки звіту з ОВД щодо об'єктів оброблення небезпечних відходів. URL: <https://mepr.gov.ua/mindovkillya-zaproshuye-obgovoryty-projekt-metodychnyh-rekomendatsij-z-pidgotovky-zvitu-z-ovd-shhodo-ob-yektiv-obroblennya-nebezpechnyh-vidhodiv/>
3. Методичні рекомендації з підготовки звітів з оцінки впливу на довкілля для хвостосховищ та шламонакопичувачів. URL: <https://mepr.gov.ua/mindovkillya-zaproshuye-do-obgovorennya-proyektu-metodychnyh-rekomendatsij-z-pidgotovky-zvitiv-z-otsinky-vplyvu-na-dovkillya-dlya-hvostoshovyshh-ta-shlamonakopuchuvachiv/>
4. Роз'яснення Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України щодо заключення договорів про проведення громадського обговорення в процесі здійснення ОВД онлайн на платформі «ЕкоСистема». URL: <https://mepr.gov.ua/dogovir-pro-provedennya-gromadskogo-obgovorennya-v-protsesi-zdijsnennya-ovd-vidteper-mozhna-uklasty-onlajn-na-ekosystemi/>
5. Перелік видів обговорень та розмір плати за проведення громадського обговорення в процесі здійснення ОВД. URL: <https://eco.gov.ua/registers/pereliv-vidiv-obgovoren-ta-rozmir-plati-za-provedennya-gromadskogo-obgovorennya-v-procesi-zdijsnennya-ocinki-vplyvu-na-dovkillya>
6. Положення про експертну комісію з оцінки впливу на довкілля. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1279-21#Text>
7. Кваліфікаційні вимоги до експертів з оцінки впливу на довкілля. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1280-21#n4>
8. Порядок ведення реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1281-21#n4>

9. Заява про включення до Реєстру експертів з ОВД. Додаток 1 до Порядку ведення реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1281-21#Text>

10. Відомості, що вносяться до Реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля. Додаток 3 до Порядку ведення реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1281-21#Text>

Корисні посилання

1. Приклади Звітів з ОВНС. URL:

<https://e-construction.gov.ua/files/upload/7d4af675-b23d-4f84-b91e-9888bcc75984.pdf>

<https://www.eib.org/attachments/registers/86545621.pdf>

2. Єдиний Реєстр ОВД на платформі «Екосистема». URL: <https://eco.gov.ua/categories/e-ovd>

3. Тренінг для представників бізнесу щодо функціонування нового Реєстру ОВД. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=wHP1pc7rKIU>

4. Тренінг для представників громадськості щодо функціонування нового Реєстру ОВД. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=f4QMk-sJBVI>

5. Вебінар «Як користуватися електронними сервісами вебпорталу «ЕкоСистема». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=iZyXflfemq4>.

6. Інформаційна система Державної служби геології та надр України. URL: <https://www.geo.gov.ua/>

7. Спеціальні дозволи на користування надрами. URL: <https://www.geo.gov.ua/derzhheonadra-vidkryvaiut-dani/>

8. Інтерактивні карти Державної служби геології та надр України. URL: <https://www.geo.gov.ua/geologichna-galuz/geologichni-karty/>

9. Інформаційна система Державного агентства водних ресурсів України. URL: <https://www.davr.gov.ua/>

10. Державний водний кадастр. URL: <http://geoportal.davr.gov.ua:81/>

11. Інформація щодо моніторингу та оцінки якості водних ресурсів. URL: <http://monitoring.davr.gov.ua/EcoWaterMon/GDKMap/Index>

12. Публічна кадастрова карта. URL: <https://map.land.gov.ua>

13. Відео «Що таке Публічна кадастрова карта та як нею користуватися?» URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8Ck0-k41g4c>

14. Відео «Публічна кадастрова карта. Як користуватись? Пошук вільної земельної ділянки». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=OUSLFkGhjHs>

15. Смарагдова мережа (Emerald Network)*. URL: <http://emerald.net.ua/>
<https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-viewer>

16. База даних Смарагдової мережі України – Species of Resolution Database. URL:

<http://emerald.net.ua/%d1%81%d0%bc%d0%b0%d1%80%d0%b0%d0%b3%d0%b4%d0%be%d0%b2%d0%b0-%d0%bc%d0%b5%d1%80%d0%b5%d0%b6%d0%b0-%d1%83%d0%ba%d1%80%d0%b0%d1%97%d0%bd%d0%b8-%d0%b1%d0%b0%d0%b7%d0%b0-%d0%b4%d0%b0%d0%bd%d0%b8%d1%85/>

17. Набори відкритих даних на сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/vidkryti-dani/>
18. Національні доповіді щодо стану довкілля України. URL: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/natsionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-pryrodnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>
19. Регіональні доповіді щодо стану довкілля. URL: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>
20. Екологічні паспорти регіонів. URL: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/ekologichni-pasporty/>
21. Екологічні паспорти міст. URL:
- Київ. <https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Ekologichnyj-pasport-m.-Kyiv.pdf>
- Дніпро. <https://dniprorada.gov.ua/upload/editor/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82.PDF>
22. Реєстр договорів на проведення громадських обговорень у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля. URL: <https://eco.gov.ua/registers/reyestr-dogovoriv-na-provedennya-gromadskih-obgovoren-u-procesi-zdijsnennya-ocinki-vplyvu-na-dovkillya>
23. Графік громадських слухань. URL: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/otsinka-vplyvu-na-dovkillya/gromadski-sluhannya/>
24. Відеозаписи громадських слухань. URL: https://www.youtube.com/results?search_query=%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D1%96%D0%BB%D0%BB%D1%8F+%D1%8E%D1%82%D1%83%D0%B1
25. Роз'яснення щодо проведення громадських слухань на період дії військового стану. URL: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/otsinka-vplyvu-na-dovkillya/gromadski-sluhannya/>
26. Приклад звіту з післяпроектного моніторингу. URL: <https://zelenodolsk.otg.dp.gov.ua/novini-ta-podiyi/novini/zvit-pislya-proektnogo-monitoringu>

Додаток 2
до Порядку передачі документації
для надання висновку з оцінки впливу
на довкілля та фінансування оцінки впливу на
довкілля

(дата офіційного опублікування в Єдиному
реєстрі з оцінки впливу на довкілля
(автоматично генерується програмними
засобами ведення Єдиного реєстру
з оцінки впливу на довкілля,
не зазначається суб'єктом господарювання)

(реєстраційний номер справи про оцінку
впливу на довкілля планованої діяльності
(автоматично генерується програмними
засобами ведення Єдиного реєстру
з оцінки впливу на довкілля,
для паперової версії зазначається
суб'єктом господарювання)

ПОВІДОМЛЕННЯ
про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові

фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або

серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від
прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це
відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля.

1. Інформація про суб'єкта господарювання

(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної

підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону) особи -

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи¹.

Планована діяльність, її характеристика.

Технічна альтернатива 1.

¹ Суб'єкт господарювання має право розглядати більше технічних та територіальних альтернатив.

Технічна альтернатива 2.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 1.

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 2.

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо)

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами:
щодо технічної альтернативи 1

щодо технічної альтернативи 2

щодо територіальної альтернативи 1

щодо територіальної альтернативи 2

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:
щодо технічної альтернативи 1

щодо технічної альтернативи 2

щодо територіальної альтернативи 1

щодо територіальної альтернативи 2

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:
щодо технічної альтернативи 1

щодо технічної альтернативи 2

щодо територіальної альтернативи 1

щодо територіальної альтернативи 2

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зачеплених держав)

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля". Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;

проведення громадського обговорення планованої діяльності;

аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;

надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;

врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливість громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля

Протягом 20 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності
буде _____

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11

Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається _____

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до

_____ (найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та

_____ контактна особа)

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 824 від 14.09.2020, № 967 від 08.09.2023}

Додаток 4
до Порядку передачі документації
для надання висновку з оцінки впливу
на довкілля та фінансування оцінки впливу на
довкілля

ЗВІТ
з оцінки впливу на довкілля

(реєстраційний номер справи про оцінку
впливу на довкілля планованої діяльності)

1. Звіт з оцінки впливу на довкілля включає:

1) опис планованої діяльності, зокрема:

опис місця провадження планованої діяльності (додаються: вкопійовання з генерального плану, зонінгу або детального плану території та ситуаційна схема з нанесеними джерелами впливу на довкілля; відомості за підписом суб'єкта господарювання про наявність власних або орендованих виробничих площ (приміщень), необхідних для провадження господарської діяльності, разом з копіями документів, що підтверджують право власності або оренди на виробничі площі (приміщення);

цілі планованої діяльності;

опис характеристик діяльності протягом виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності, у тому числі (за потреби) роботи з демонтажу, та потреби (обмеження) у використанні земельних ділянок під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності (додаються у разі наявності: документи, які підтверджують право користування (власності) земельною ділянкою, та/або документи, що підтверджують відповідність планованої діяльності затвердженій містобудівній документації відповідно до вимог законодавства);

опис основних характеристик планованої діяльності (зокрема виробничих процесів), наприклад, виду і кількості матеріалів та природних ресурсів (води, земель, ґрунтів, біорізноманіття), які планується використовувати (додається у разі наявності інформація про інженерне забезпечення об'єкта, в тому числі водопостачання та водовідведення);

оцінку за видами та кількістю очікуваних відходів, викидів (скидів), забруднення води, повітря, ґрунту та надр, шумового, вібраційного, світлового, теплового та радіаційного забруднення, а також випромінення, які виникають у результаті виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності;

2) опис виправданих альтернатив (наприклад, географічного та/або технологічного характеру) планованої діяльності, основних причин обрання запропонованого варіанта з урахуванням екологічних наслідків (додається у разі наявності ситуаційна карта-схема з нанесеними альтернативними варіантами);

3) опис поточного стану довкілля (базовий сценарій) та опис його ймовірної зміни без провадження планованої діяльності в межах того, наскільки природні зміни від базового сценарію можуть бути оцінені на основі доступної екологічної інформації та наукових знань (додаються у разі наявності: довідка щодо величин фонових концентрацій забруднюючих речовин, довідка з гідрометеоцентру щодо метеорологічної характеристики і коефіцієнти, які

визначають умови розсіювання забруднюючих речовин в атмосфері для визначеної місцевості);

4) опис факторів довкілля, які ймовірно зазнають впливу з боку планованої діяльності та її альтернативних варіантів, у тому числі здоров'я населення, стан фауни, флори, біорізноманіття, землі (у тому числі вилучення земельних ділянок), ґрунтів, води, повітря, кліматичні фактори (у тому числі зміна клімату та викиди парникових газів), матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину, ландшафт, соціально-економічні умови та взаємозв'язок між цими факторами;

5) опис і оцінку можливого впливу на довкілля планованої діяльності, зокрема величини та масштабів такого впливу (площа території та чисельність населення, які можуть зазнати впливу), характеру (за наявності - транскордонного), інтенсивності і складності, ймовірності, очікуваного початку, тривалості, частоти і невідворотності впливу (включаючи прямий і будь-який опосередкований, побічний, кумулятивний, транскордонний, короткостроковий, середньостроковий та довгостроковий, постійний і тимчасовий, позитивний і негативний вплив), зумовленого:

виконанням підготовчих і будівельних робіт та провадженням планованої діяльності, включаючи (за потреби) роботи з демонтажу після завершення такої діяльності;

використанням у процесі провадження планованої діяльності природних ресурсів, зокрема земель, ґрунтів, води та біорізноманіття;

викидами та скидами забруднюючих речовин, шумовим, вібраційним, світловим, тепловим та радіаційним забрудненням, випроміненням та іншими факторами впливу, а також здійсненням операцій у сфері поводження з відходами;

ризиками для здоров'я людей, об'єктів культурної спадщини та довкілля, у тому числі через можливість виникнення надзвичайних ситуацій;

кумулятивним впливом інших наявних об'єктів, планованої діяльності та об'єктів, щодо яких отримано рішення про провадження планованої діяльності, з урахуванням усіх існуючих екологічних проблем, пов'язаних з територіями, які мають особливе природоохоронне значення, на які може поширитися вплив або на яких може здійснюватися використання природних ресурсів;

впливом планованої діяльності на клімат, у тому числі характер і масштаби викидів парникових газів, та чутливістю діяльності до зміни клімату;

технологією і речовинами, що використовуються;

6) опис методів прогнозування, що використовувалися для оцінки впливу на довкілля, зазначеного у підпункті 5 цього пункту, та припущень, покладених в основу такого прогнозування, а також використовувані дані про стан довкілля (додається у разі наявності копія атестата про акредитацію лабораторії, яка проводила дослідження, та копія договору);

7) опис передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля, у тому числі (за можливості) компенсаційних заходів;

8) опис очікуваного значного негативного впливу діяльності на довкілля, зумовленого вразливістю проекту до ризиків надзвичайних ситуацій, заходів запобігання чи пом'якшення впливу надзвичайних ситуацій на довкілля та заходів реагування на надзвичайні ситуації;

9) визначення усіх труднощів (технічних недоліків, відсутності достатніх технічних засобів або знань), виявлених у процесі підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля;

10) усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу

на довкілля (додається таблиця з інформацією про повне врахування, часткове врахування чи обґрунтоване відхилення суб'єктом господарювання зауважень і пропозицій громадськості, наданих у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації);

11) стислий зміст програм моніторингу та контролю щодо впливу на довкілля під час провадження планованої діяльності, а також (за потреби) планів післяпроектного моніторингу;

12) резюме нетехнічного характеру інформації, зазначеної у підпунктах 1-11 цього пункту, розраховане на широку аудиторію;

13) список посилань із зазначенням джерел, що використовуються для описів та оцінок, що містяться у звіті з оцінки впливу на довкілля.

Виконавець 1*

(прізвище, ім'я, по батькові, кваліфікація)

(підпис)

Виконавець 2

(прізвище, ім'я, по батькові, кваліфікація)

(підпис)

Виконавець 3

(прізвище, ім'я, по батькові, кваліфікація)

(підпис)

* Звіт з оцінки впливу на довкілля підписується всіма його авторами (виконавцями) із зазначенням їх кваліфікації.

Додаток 3
до Порядку передачі документації
для надання висновку з оцінки впливу
на довкілля та фінансування оцінки впливу на
довкілля

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру, не зазначається суб'єктом господарювання)

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

ОГОЛОШЕННЯ
про початок громадського обговорення звіту
з оцінки впливу на довкілля

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності

(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові

фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код

або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті),

місцезн
аходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця

(поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

(найменування уповноваженого органу, місцезнаходження, номер телефону та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

_____ нормат
(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати,
_____ ивний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить ___ робочих днів (не менше 25, але не більше 35 робочих днів) з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

Громадські слухання (перші) відбудуться

_____ (зазначити дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

Громадські слухання (другі) відбудуться _____

_____ (вказати дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

_____ (зазначити найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

_____ (зазначити найменування органу, поштову та електронну адресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другому пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на ___ аркушах.

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті б цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними

(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість
може ознайомитися з документами, контактна особа)

{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 824 від 14.09.2020, № 967 від 08.09.2023}

ПРИМІРНИЙ ДОГОВІР
про надання послуг з проведення громадського обговорення
в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля

Виконавець _____
(найменування уповноваженого центрального або територіального органу)

Замовник _____
(найменування замовника планованої діяльності відповідно до Закону України
“Про оцінку впливу на довкілля”)

Загальні положення

1. Цей договір є публічним і укладається відповідно до статей 633, 634, 641 та 642 Цивільного кодексу України шляхом надання пропозиції укласти договір (оферти) виконавцем і прийняття пропозиції (акцепту) замовником (далі - сторони).

2. Відповідно до статті 634 Цивільного кодексу України договір вважається договором приєднання, оскільки його умови визначаються виконавцем і можуть бути прийняті лише шляхом приєднання до запропонованого договору в цілому.

Договір вважається укладеним з моменту прийняття замовником наданих виконавцем пропозицій про укладення договору.

3. Виконавець з урахуванням статті 633 Цивільного кодексу України пропонує необмеженому колу суб'єктів господарювання, які мають на меті провадити плановану діяльність, визначену частинами другою і третьою статті 3 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”, укласти примірний договір про надання послуг з проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля.

4. Вчинення замовником дій відповідно до статті 642 Цивільного кодексу України засвідчує його бажання укласти договір з проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля, відповідно до Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”, Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля і Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026 (Офіційний вісник України 2018 р., № 2, ст. 58), а також Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 989 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 2, ст. 54).

5. Договір може бути роздрукований на папері замовником самостійно з офіційного веб-сайту виконавця - уповноваженого центрального органу.

6. Акцептуючи цей договір, замовник підтверджує, що він належним чином ознайомлений з його положеннями та розмірами плати за послугу, затвердженими в установленому законодавством порядку та розміщеними на офіційному веб-сайті виконавця - уповноваженого центрального органу, прийняв їх із власної волі без будь-якого примусу.

7. Кожна сторона гарантує, що вона володіє усіма правами та повноваженнями, необхідними та достатніми для укладення і виконання договору відповідно до його умов. Усі

ризика та відповідальність щодо визнання цього договору неукладеним покладаються на замовника.

8. У договорі терміни вживаються у такому значенні:

акцепт - повне, безумовне та беззастережне прийняття замовником умов цього договору. Акцепт здійснюється шляхом оплати послуги виконавця згідно з умовами цього договору;

ідентифікаційний бланк - реєстраційна форма, що підлягає заповненню під час реєстрації в системі виконавця та містить інформацію про замовника.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України “Про оцінку впливу на довкілля”.

Предмет договору

9. Предметом цього договору є надання виконавцем замовнику послуги з проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля (далі - послуга), процедура здійснення якої зареєстрована в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля за № _____, відповідно до законодавства.

(номер реєстраційної справи)

Умови надання послуг

10. Послуги надаються на таких умовах:

1) для отримання послуги замовник реєструється в інформаційно-комунікаційній системі виконавця - уповноваженого центрального органу шляхом створення особистого кабінету. Реєстрація та вхід до особистого кабінету здійснюються шляхом електронної ідентифікації та автентифікації замовника, зокрема з використанням інтегрованої системи електронної ідентифікації, електронних підписів та печаток, що базуються на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису/печатки, та/або інших засобів ідентифікації, які дають змогу однозначно встановити особу. Після реєстрації замовника інформаційно-комунікаційна система виконавця - уповноваженого центрального органу автоматично надсилає на електронну пошту замовника, зазначену ним під час реєстрації, повідомлення про успішну реєстрацію та рахунок-фактуру для оплати послуги, що формується виконавцем на підставі відомостей, зазначених замовником відповідно до пункту 15 цього договору;

2) під час реєстрації в інформаційній системі виконавця - уповноваженого центрального органу на офіційному веб-сайті замовник у разі потреби зазначає довірених осіб, які отримують право виконувати від його імені дії щодо замовлення послуги;

3) акцепт умов договору здійснюється замовником шляхом оплати послуги виконавця згідно з умовами цього договору;

4) за умови акцепту договору виконавець не пізніше ніж протягом одного робочого дня після надходження оплати послуги на рахунок виконавця, відкритий в органах Казначейства в установленому законодавством порядку, проводить активацію особистого кабінету. Повідомлення про активацію особистого кабінету надсилається за результатом активації на електронну пошту замовника, зазначену під час реєстрації;

5) для забезпечення цілісності електронних документів замовника, що надсилаються виконавцю для оприлюднення на офіційному веб-сайті виконавця - уповноваженого центрального органу, використовуються інтегровані системи електронної ідентифікації, електронні підписи та печатки, що базуються на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису/печатки, та/або інші засоби ідентифікації, які дають змогу однозначно встановити особу замовника. Інтегровані системи електронної ідентифікації, електронні підписи та печатки, що базуються на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису/печатки, та/або

інші засоби ідентифікації, які дають змогу однозначно встановити особу замовника, накладені на електронні документи замовника, зберігаються разом з даними як їх реквізити;

б) виконавець надає послуги з використанням Інтернету;

7) обробка інформації, зокрема персональних даних користувачів, отриманих в процесі користування особистим кабінетом, здійснюється у порядку, визначеному законодавством про захист персональних даних та захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах;

8) для отримання послуги замовник використовує особистий кабінет;

9) замовник в особистому кабінеті може редагувати відомості ідентифікаційного бланка, перелік довірених осіб та інші відомості;

10) послуга вважається наданою після завершення процедури проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля та підписання акту приймання-передачі виконаних послуг, наданих за умови реєстрації замовника в інформаційній системі виконавця - уповноваженого центрального органу на офіційному веб-сайті;

11) претензії щодо якості послуг, що надаються, надсилаються замовником на офіційний веб-сайт виконавця - уповноваженого центрального органу.

Права та обов'язки сторін

11. Права та обов'язки виконавця:

1) виконавець має право:

отримувати від замовника інформацію, необхідну для надання послуг за цим договором;

отримувати плату в розмірах, визначених відповідно до пункту 15 цього договору;

отримати від замовника примірник належним чином оформленого акту приймання-передачі наданих послуг. У разі ненадання замовником зазначеного акту і відсутності обґрунтованої відмови від приймання послуг послуги вважаються такими, що надані у повному обсязі, а акт приймання-передачі виконаних послуг вважається підписаним замовником;

припинити надання послуг замовнику, який порушує умови цього договору та вимоги законодавства;

2) виконавець зобов'язаний:

забезпечити активацію особистого кабінету зареєстрованого замовника протягом одного робочого дня після отримання оплати послуг;

забезпечити надання послуги у строки та в обсязі, що передбачені цим договором;

надавати замовнику необхідну інформацію та відомості, які стосуються виконання договору;

надавати цілодобовий безперервний доступ до особистого кабінету замовника, офіційного веб-сайту виконавця - уповноваженого центрального органу;

у разі виникнення обставин, що перешкоджають належному виконанню своїх зобов'язань згідно із цим договором, протягом п'яти робочих днів з дня виявлення таких обставин повідомити про це замовникові;

складати та надсилати замовнику акти приймання-передачі наданих послуг в електронній формі, сформовані акти засобами системи електронного документообігу з використанням інтегрованої системи електронної ідентифікації, електронних підписів та печаток, що базуються на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису/печатки, та/або інших засобів ідентифікації, які дають змогу однозначно встановити особу;

до створення особистого електронного кабінету користувача надсилати такі акти у паперовій формі засобами поштового зв'язку.

12. Права та обов'язки замовника:

1) замовник має право:

отримувати послугу, відповідно до умов цього договору;

вимагати від виконавця надання послуги у строки та в обсязі, що визначені умовами цього договору;

розірвати відповідно до законодавства договір в односторонньому порядку за умови попереднього повідомлення про це виконавця;

2) замовник зобов'язаний:

самостійно ознайомитися з умовами договору, а також розмірами плати, затвердженими в установленому законодавством порядку та розміщеними на офіційному веб-сайті виконавця - уповноваженого центрального органу;

здійснити оплату відповідно до умов цього договору та розмірів плати, затверджених у встановленому законодавством порядку та розміщених на офіційному веб-сайті виконавця - уповноваженого центрального органу, з урахуванням категорії планованої діяльності;

дотримуватись умов цього договору;

забезпечити роботу обладнання, програмних та/або технічних засобів, каналів зв'язку, необхідних для отримання послуг;

забезпечити надання документів для проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля в електронній формі у форматі txt, xml, pdf залежно від типу інформації;

чітко і своєчасно визначати завдання виконавцю, які відповідають покладеним на нього обов'язкам;

створювати умови для реалізації виконавцем своїх обов'язків у строки та в обсягах, визначених цим договором;

не допускати поширення недостовірної інформації;

забезпечити обмін актів приймання-передачі виконаних послуг з виконавцем у спосіб, визначений умовами цього договору.

Порядок оплати та вартість послуг

13. Замовник оплачує виконавцю 100 відсотків суми вартості послуг.

14. Оплата послуг здійснюється замовником у національній валюті за безготівковим розрахунком шляхом перерахування коштів на рахунок виконавця, відкритий в органах Казначейства у встановленому законодавством порядку та зазначений у розділі договору "Реквізити виконавця".

15. Плата за проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля здійснюється замовником у розмірі, встановленому наказом Міндовкілля від 3 вересня 2020 р. № 117 "Про затвердження Розміру плати за проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля".

Відповідальність сторін

16. У разі невиконання або неналежного виконання зобов'язань за цим договором сторони несуть відповідальність згідно із законом.

17. Замовник несе відповідальність за достовірність інформації щодо визначення категорії планованої діяльності під час визначення розміру плати за проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля відповідно до наказу Міндовкілля від 3 вересня 2020 р. № 117 “Про затвердження Розміру плати за проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля”.

18. Виконавець звільняється від відповідальності за повне або часткове невиконання зобов'язань, передбачених цим договором, якщо таке невиконання є наслідком дії обставин непереборної сили, що виникли після укладення договору та об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань, передбачених умовами договору, згідно із законодавством (форс-мажор).

Інші умови

19. Спори за цим договором вирішуються шляхом переговорів сторін.

Якщо сторони під час переговорів не дійшли згоди, спір вирішується в судовому порядку.

20. Будь-яка інформація, отримана сторонами у зв'язку з виконанням договору, в тому числі отримана однією стороною від іншої сторони, є конфіденційною. Сторони зобов'язуються забезпечити контроль за дотриманням умов конфіденційності своїми співробітниками.

Сторони погоджуються не розкривати та не розголошувати повністю чи частково інформацію, що є конфіденційною, а також не передавати інформацію з питань, пов'язаних з виконанням цього договору, без письмової згоди іншої сторони, за винятком надання інформації уповноваженим державним органам в порядку та у випадках, визначених законодавством, а також у разі, коли розкриття інформації впливає із суті доручення замовника за цим договором. При цьому розкриття інформації здійснюється в обсязі, необхідному для виконання цього договору.

Строк дії договору та умови його припинення

21. Договір набирає чинності з дати надходження на рахунок виконавця, відкритий в органах Казначейства, 100 відсотків суми вартості послуг і діє до моменту повного виконання сторонами своїх зобов'язань за цим договором.

Дія цього договору може бути припинена у таких випадках:

за взаємною згодою сторін;

у разі порушення умов, передбачених договором, або вимог законодавства про оцінку впливу на довкілля;

у разі невиконання замовником своїх зобов'язань за цим договором;

у разі надання замовником недостовірних або не в повному обсязі даних, що унеможлиблює надання виконавцем послуг відповідно до умов договору;

з ініціативи однієї із сторін за умови обов'язкового попередження іншої сторони у письмовій формі не пізніше, як за три робочих дні до дати припинення договору;

з інших підстав, передбачених законодавством та цим договором.

Датою закінчення дії договору є дата підписання акту приймання-передачі наданих послуг.

Реквізити виконавця

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів
03035, м. Київ,
вул. Митрополита Василя Липківського, 35
ІВАН: UA618201720313201014201116501
в ДКСУ м. Київ
Код згідно з ЄДРПОУ 43672853
Статус платника податку -
неприбуткова організація

Обласна, Київська та Севастопольська міські держадміністрації
(відповідний підрозділ з питань екології
та природних ресурсів),
орган виконавчої влади Автономної
Республіки Крим з питань екології
та природних ресурсів
(адреса, ІВАН, код згідно з ЄДРПОУ,
статус платника податку)

{Порядок доповнено Додатком 6 згідно з Постановою КМ № 190 від 03.03.2023}

ПРОТОКОЛ
громадських слухань щодо

(вид планованої діяльності)

(місце проведення громадського слухання)

від _____ 20__ р.

Присутні:

Учасники громадських слухань у кількості _____ осіб згідно із журналом (відомістю) реєстрації учасників, що є невід'ємним додатком до цього протоколу.

Порядок денний:

1. Оголошення головуючого, порядку денного та регламенту громадських слухань.
2. Доповідь суб'єкта господарювання щодо планованої діяльності та її впливу на довкілля, доповіді інших учасників.
3. Запитання до доповідачів та відповіді.
4. Обговорення учасниками громадських слухань (зауваження, пропозиції).
5. Підбиття підсумків, інформування учасників слухань про порядок врахування зауважень і пропозицій громадськості та закриття громадських слухань.

1. Оголошення головуючого, порядку денного та регламенту громадських слухань.

Слухали:

1. Головуючого, який повідомив, що згідно з Порядком проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 989, він уповноважений головувати на громадських слуханнях.

2. Головуючого, який роз'яснив мету і процедуру проведення громадських слухань, процедуру врахування зауважень та пропозицій громадськості під час видачі висновку з оцінки впливу на довкілля та рішення про провадження планованої діяльності.

3. Ураховуючи кількість доповідачів та учасників громадських слухань головуючий оголосив порядок денний та встановив такий регламент:

на вступне слово головуючого — до ____ хв.;

на доповідь суб'єкта господарювання — до ____ хв.;

на кожну з _____ співдоповідей — до ____ хв.;

відповіді на запитання після доповідей усіх співдоповідачів разом — до ____ хв.;

на зареєстровані виступи в обговоренні — до ____ хв.;

на інші виступи в обговоренні — до ____ хв.;

на підбиття підсумків та закриття слухань — до ____ хв.

2. Доповідь суб'єкта господарювання щодо планованої діяльності та її впливу на довкілля, доповіді інших учасників.

Слухали:

1. Доповідь суб'єкта господарювання щодо планованої діяльності та її впливу на довкілля

(прізвище, ім'я, по батькові, посада)

(короткий зміст доповіді)

2. Доповідь іншого учасника

(прізвище, ім'я, по батькові, посада)

(короткий зміст доповіді)

3. Доповідь іншого учасника

(прізвище, ім'я, по батькові, посада)

(короткий зміст доповіді)

3. Запитання та відповіді до доповідачів (реєстрації підлягають усі запитання незалежно від того, відповідь надається безпосередньо на громадських слуханнях чи у письмовій формі після їх завершення)*

№	Запитання до доповідачів (із зазначенням особи, що їх подає)	Відповідь, якщо надавалася (із зазначенням особи, що її надає)

4. Обговорення учасниками громадських слухань (усні зауваження, пропозиції, та відповіді на них)*

№	Зауваження, пропозиція (із зазначенням особи, що їх подає)	Відповідь, якщо надавалася (із зазначенням особи, що її надає)

5. Підбиття головуючим підсумків, інформування учасників слухань про порядок урахування зауважень і пропозицій громадськості та закриття громадських слухань.

Слухали:

До протоколу додаються:

1. Журнал (відомість) реєстрації учасників громадських слухань на ____ арк.
2. Журнал (відомість) реєстрації виступів учасників громадських слухань на ____ арк.
3. Журнал (відомість) реєстрації письмових зауважень та пропозицій, що надійшли протягом громадських слухань, на ____ арк.

4. Письмові зауваження та пропозиції, що надійшли протягом громадських слухань, на _____ арк.

5. Відповіді суб'єкта господарювання на запитання, надані після громадських слухань, на _____ арк.

6. Аудіо- та/або відеозапис громадських слухань.

Головуючий

(підпис)

(прізвище та ініціали)

* Факт відсутності зауважень та пропозицій фіксується у розділі 3 протоколу.

ЖУРНАЛ (ВІДОМІСТЬ) реєстрації учасників громадських слухань щодо

(вид планованої діяльності)

(місце проведення громадського слухання)

_____ 20__ р.

м. _____

№	Прізвище, ім'я, по батькові (для фізичних осіб) або прізвище, ім'я, по батькові представника і найменування (для юридичних осіб)	Рік народження (для фізичних осіб)	Контактний телефон	Адреса реєстрації або фактична адреса проживання (для фізичних осіб) або адреса місцезнаходження (для юридичних осіб)	Підпис*

Головуючий _____
(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

* Підпис особи, що дає згоду на обробку персональних даних відповідно до Закону України "Про захист персональних даних".

**ЖУРНАЛ (ВІДОМІСТЬ)
реєстрації виступів учасників громадських слухань щодо**

_____ (вид планованої діяльності)

_____ (місце проведення громадського слухання)

_____ 20__ року м. _____

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові (для фізичних осіб) або прізвище, ім'я, по батькові представника (для юридичних осіб)	Посада / найменування юридичної особи	Підпис*
-------	---	---------------------------------------	---------

Головуючий _____
(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ * Підпис особи, що дає згоду на обробку персональних даних відповідно до Закону України "Про захист персональних даних".

ЖУРНАЛ (ВІДОМІСТЬ)
реєстрації письмових зауважень та пропозицій, що надійшли
протягом громадських слухань

(вид планованої діяльності)

(місце проведення громадського слухання)

№	Прізвище, ім'я, по батькові (для фізичних осіб), а також найменування (для юридичних осіб) особи, що подає письмові зауваження і пропозиції	Загальна кількість аркушів	Підпис*

Головуючий _____
 (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

* Підпис особи, що дає згоду на обробку персональних даних відповідно до Закону України “Про захист персональних даних”.

Додаток 5
до Порядку передачі документації
для надання висновку з оцінки впливу
на довкілля та фінансування оцінки
впливу на довкілля

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з
оцінки впливу на довкілля
(автоматично генерується програмними
засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на
довкілля)

(заявник та його адреса)

(дата видачі)

(номер висновку)

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на
довкілля планованої діяльності)

(номер і дата звіту про громадське обговорення)

ВИСНОВОК
з оцінки впливу на довкілля

За результатами оцінки впливу на довкілля, здійсненої відповідно до статей 3, 6-7, 9 і 14*
Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”,

(планована діяльність, тип, основні характеристики та місце провадження планованої діяльності)

(уповноважений орган)

(врахування звіту з оцінки впливу на довкілля)

а також з урахуванням усієї інформації, зауважень і пропозицій, що надійшли протягом строку
громадського обговорення (звіт про громадське обговорення разом з таблицею повного,
часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій є невід’ємною
частиною цього висновку),

вважає допустимим/недопустимим провадження планованої діяльності з
огляду на нижченаведене
(зайве викреслити)

(обґрунтовується допустимість провадження планованої діяльності / обґрунтовується її недопустимість)

Екологічні умови провадження планованої діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності, а саме:

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності,^{*} а саме:

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів^{**}:

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля^{**}, а саме:

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення післяпроектного моніторингу^{**}, а саме:

(зазначається порядок, строки та вимоги до здійснення моніторингу)

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проектування **, а саме:

(зазначаються строки та обґрунтовується така вимога)

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

(керівник структурного підрозділу з оцінку
впливу на довкілля уповноваженого органу)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(керівник уповноваженого територіального
/заступник керівника уповноваженого
центрального органу)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

* Якщо здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу.

** Якщо з оцінки впливу на довкілля випливає така необхідність.

Додаток К

Додаток 1
до Порядку ведення реєстру експертів
з оцінки впливу на довкілля
(пункт 13)
Міністерство захисту довкілля та природних
ресурсів України

(прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності),
унікальний номер запису в Єдиному державному
реєстрі (за наявності), адреса та контактні дані
кандидата)

ЗАЯВА

Прошу включити мене до Реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля.

Галузь знань, спеціальність*:

Сфери спеціальних знань:

Регіон діяльності (область, області, вся територія України):

Дата

Підпис

Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Цим підтверджую, що з моменту введення в дію Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»

до цього часу не брав участь у підготовці звітів з оцінки впливу на довкілля в якості автора (виконавця).

Дата

Підпис

Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ

* графи «галузь знань» та «спеціальність» вказуються згідно з додатком 2 до цього Порядку, який містить витяг з Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 7 липня 2021 року № 762).

Додаток Л

Додаток 3
до Порядку ведення реєстру
експертів з оцінки впливу на довкілля
(пункт 27)

ВІДОМОСТІ, що вносяться до Реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля

Номер за порядком	Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності)	Галузь знань*	Найменування спеціальності*	Сфера спеціальних знань**	Регіон***	Контактна електронна адреса експерта

* графи «галузь знань» та «найменування спеціальності» вказуються згідно з [додатком 2](#) до цього Порядку, який містить витяг з [Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 7 липня 2021 року № 762). При цьому експерт не обов'язково повинен володіти науковим ступенем у відповідній галузі.

** графа «сфера спеціальних знань» заповнюється згідно з інформацією, наведеною у заяві експерта та короткому резюме, що додається до заяви.

*** графа «регіон» заповнюється згідно з інформацією, наведеною у заяві експерта.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА.....	4
Практична робота №1. Розвиток законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля в Україні. порівняння процедур оцінки впливу на довкілля (ОВД), оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) у складі будівельної документації та екологічної експертизи (ЕЕ).....	4
Практична робота №2. Ознайомлення зі складом і змістом матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) у складі будівельної документації.....	6
Практична робота № 3. Оцінка ризику впливу планованої діяльності на здоров'я населення.....	7
Практична робота № 4. Оцінка соціального ризику впливу планованої діяльності.....	14
Практична робота № 5. Визначення категорій видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля.....	17
Практична робота № 6. Ознайомлення з єдиним реєстром з оцінки впливу на довкілля.....	18
Практична робота № 7. Складання повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля. Складання пропозицій з рівня деталізації звіту з ОВД.....	20
Практична робота № 8. Практичні аспекти складання звіту з ОВД. Ознайомлення з методичними рекомендаціями з оцінки впливу на довкілля.....	21
Практична робота № 9. Оцінювання поточного екологічного стану.....	24
Практична робота № 10. Участь громадськості в процедурі оцінки впливу на довкілля.....	27
Практична робота № 11. Ознайомлення з порядком проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля.....	29
Практична робота № 12. Врахування результатів ОВД. Складання висновку з оцінки впливу на довкілля.....	32
Практична робота № 13. Підготовка звіту з післяпроектного моніторингу.....	34
Практична робота № 14. Експертні комісії з ОВД.....	35
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	38

ДОДАТКИ.....	42
Додаток А. Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля.....	42
Додаток Б. Звіт з оцінки впливу на довкілля.....	47
Додаток В. Оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля.....	50
Додаток Г. Примірний договір про надання послуг з проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля.....	53
Додаток Д. Протокол громадських слухань.....	59
Додаток Е. Журнал (відомість) реєстрації учасників громадських слухань.....	63
Додаток Ж. Журнал (відомість) реєстрації виступів учасників громадських слухань.....	64
Додаток З. Журнал (відомість) реєстрації письмових зауважень та пропозицій, що надійшли протягом громадських слухань.....	65
Додаток І. Висновок з оцінки впливу на довкілля.....	66
Додаток К. Заява щодо включення до Реєстру експертів з ОВД.....	69
Додаток Л. Відомості, що вносяться до Реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля.....	70

Навчальне видання

Матухно Олена Вікторівна
Павличенко Артем Володимирович

ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Методичні рекомендації до виконання практичних робіт
для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми
«Технології захисту навколишнього середовища»
зі спеціальності 183 Технології захисту навколишнього середовища

Видано в авторській редакції.

Електронний ресурс.

Підписано до видання 14.01.2025. Авт. арк. 5,3.

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19.